

БАНК АХБОРОТНОМАНИ

Банк ходимлари ва тadbиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

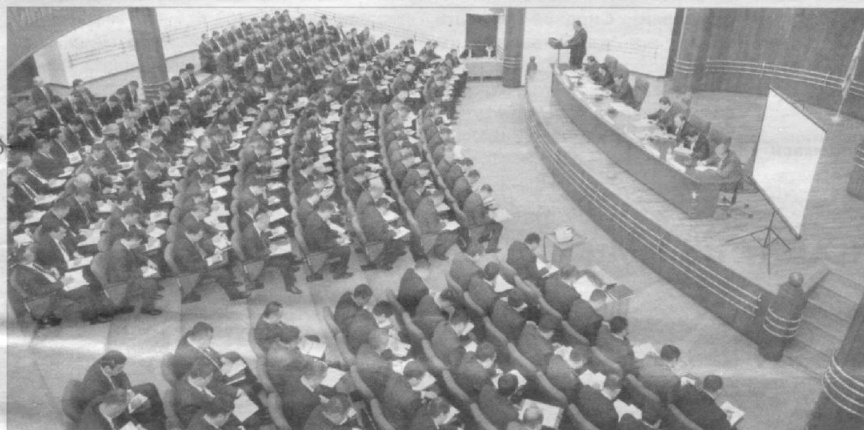
1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 4 (1079), 2017 йил 26 январь

Банк тизими: аҳолини тadbиркорликка жалб қилишдаги фаоллик

Жорий йилнинг 23 январь куни Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раҳбариятининг оммавий ахборот воситалари учун брифинги бўлиб ўтди. Унда Савдо-саноат палатаси, «Камолот» ЁИХ, «Тadbиркор аёл» Ўзбекистон ишбилармон аёллар уюшмаси вакиллари ҳамда аҳоли ва тadbиркорлик субъектлари иштирок этди.

Мазкур брифингда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 14 январда ўтказилган мажлисида 2017 йил учун белгилаб берилган ижтимоий-иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларининг ўз вақтида сўзсиз бажарилишини таъминлаш, ҳар бир хонадоннинг тadbиркорлик борасидаги имкониятини ўрганиш ва «Аҳолини тadbиркорликка жалб қилиш» борасида ҳар томонлама амалий ёрдам бериш вазифаларини амалга ошириш бўйича қилинадиган ишлар тўғрисида маълумот берилди.

Унда давлатимиз раҳбарининг аҳолини тadbиркорликка жалб қилиш ғоясига алоҳида тўхталиб ўтилди. Хусусан, Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йилида тижорат банклари томонидан ҳар бир хонадоннинг тadbиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш учун банк хизматла-

ри ва кредит маблағларига эҳтиёжи ўрганилаётганлиги, бунда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан мазкур муҳим вазифа қамраб олиниб, 2017 йилда амалга оширилиши лозим бўлган чора-тadbирлар дастурига алоҳида тўхталиб ўтилди.

Хусусан, тижорат банкларининг вилоят, туман ва шаҳар филиалларида аҳоли хонадонлари билан ишлаш ҳамда аҳолини тadbиркорликка жалб этиш бўйича алоҳида янги бўлинмалар ташкил қилиниб, улар замонавий фикрлайдиган, масъулиятли, ташаббускор, илғор бошқарув усулларини пухта ўзлаштирган, ватанпарвар мутахассислар билан таъминланган.

Брифингда, шунингдек, аҳолини бизнесга кенгроқ жалб қилишда ҳар йили республикаимиз бўйича олий ва ўрта махсус таълим муассасаларини битираётган ўртача 500 миндан зиёд

ёшларнинг бандлигини таъминлаш, уларда тadbиркорлик кўникмаларини шакллантириш борасида амалга оширилаётган ишларга ҳам тўхталиб ўтилди.

Умуман олганда, банк тизими олдида қўйилган устувор вазифалар ижросини таъминлаш борасида юртимиз тижорат банклари мавжуд имкониятларини тўлиқ сафарбар этмоқдалар. Бунда аҳолининг тadbиркорлик қобилиятини юзага чиқариб, мулкдорлар синфини кенгайтириш, одамларнинг даромад манбаини кўпайтириш, турмушини бундан-да фаровон қилишни таъминлаш лозим. Бу борада «Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун» тамойилидан оғишмаган ҳолда, аниқ мақсадли чора-тadbирлар кўрилмоқда.

Брифингда оммавий ахборот воситалари вакиллари бу борада амалга оширилаётган ишлар бўйича тўлиқ маълумотлар олишди.

(Давоми 2-бетда).

«Агробанк»: йил сарҳисоби ва амалдаги чора-тadbирлар

Миллий матбуот марказида «Агробанк» акциядорлик-тижорат банки томонидан 2016 йилда амалга оширилган ишлар ҳамда жорий «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили»да белгиланган устувор вазифаларга бағишланган анжуман ўтказилди.

«Агробанк» акциядорлик-тижорат банки аҳоли ва хўжалик субъектларига замонавий, сифатли ва тезкор хизмат кўрсатиш мақсадида инфра-тузилмаларини замонавий дастурий таъминотлар билан таъминлаш, янги хизматларни жорий қилиш ҳамда ёш ходимлар малакасини оширишга жиддий эътибор қаратмоқда. Амалга оширилган чора-тadbирлар натижасида эса муассасанинг асосий молиявий кўрсаткичлари тобора барқарорлашиб бормоқда.

Тadbирда банк фаолияти сарҳисоб қилинар экан, 2016 йил якунларига кўра, унинг

умумий капитали 532 млрд. сўм, уstav капитали 368 млрд. сўм, ресурс базаси 3 трлн. 604 млрд. сўм, шундан жалб қилинган депозитлар 2 трлн. 451 млрд. сўмни ташкил этганлиги, ушбу даврда банкнинг кредит қўйилмалари 3 трлн. 2 млрд. сўмга етиб, 2016 йилнинг 1 январига нисбатан 787 млрд. сўмга ошганлиги, шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга барча молиялаш манбалари ҳисобидан 1 трлн. 209 млрд. сўм миқдоридан кредитлар ажратилганлиги маълум қилинди.

(Давоми 2-бетда).

Тadbиркорлар билан учрашув

Сирдарё вилоятида «Ўзсаноатқурилишбанк» акциядорлик-тижорат банки ҳамда Солиқ бошқармаси ва «Ягона дарча» маркази мутахассислари иштирокида ёш тadbиркорлар, фермер хўжаликлари вакиллари ва касб-ҳунар коллежлари битирувчилари учун учрашув ташкил этилди.

Тadbирда мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, юқори даражадаги қулай инвестиция иқлимини яратиш, бу борада муҳим роль ўйнаётган кичик бизнес ва хусусий тadbиркорликни қўллаб-қувватлаш, хусусан, соҳа субъектлари учун турли мутасадди ташкилотлар, жумладан, солиқ, божхона, тижорат банкларининг шаффофлигини таъминлаш юзасидан амалга оширилаётган чора-тadbирлар хусусида сўз борди.

Президентимизнинг 2016 йил 5 октябрдаги «Тadbиркорлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хусусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилишга ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатидан яхшилашга доир қўшимча чора-тadbирлар тўғрисида»ги 4848-сонли Фармони талабларига мувофиқ, кичик бизнес ва хусусий тadbиркорликка кенг эркинлик бериш, уларнинг фаолиятига аралашувни тубдан қисқартириш, ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олди олинишини таъминлаш, уларнинг профилактикаси самарадорлигини ошириш ва ҳуқуқбузарликларга йўл қўйилмаслик мазмунидagi саъй-ҳаракатлар шулар жумласидандир.

(Давоми 2-бетда).

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2017 йил 24 январдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2471,36	1 Канада доллари	2457,70	1 Норвегия кронаси	389,70	1 евро	3483,95
1 Англия фунт стерлинги	4056,46	1 Хитой юани	476,94	1 Польша злотийси	802,90	10 Жанубий Корея вони	27,98
1 Дания кронаси	471,76	1 Кувайт динори	10692,68	1 Сингапур доллари	2299,84	10 Япония йенаси	287,38
1 БАА дирхами	889,09	1 Россия рубли	54,73	1 СДР	4419,59	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	3265,54	1 Украина гривнаси	119,06	1 Туркия лираси	869,49		
1 Миср фунти	174,63	100 Ливан фунти	216,89	1 Швеция кронаси	368,93		
1 Исландия кронаси	29,06	1 Малайзия рингити	735,81	1 Швейцария франки	3270,45		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма курсаткичи:

1 USD ▲ 3265,54 – (3251,06) | 1 EUR ▲ 3483,95 – (3450,04) | 1 GBP ▲ 4056,46 – (3910,38) | 10 JPY ▲ 287,38 – (284,68)

Банк тизими: аҳолини тадбиркорликка жалб қилишдаги фаоллик

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Куннинг иккинчи ярмида, Ўзбекистон Республикасининг «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги тўғрисида»ги Қонунига асосан, банк тизими фаолиятининг очиқлигини таъминлаш мақсадида Марказий банк бошқарувининг очиқ мажлиси ҳам ўтказилди.

Очиқ мажлисда қайд этилдики, тижорат банкларининг умумий капитали ўтган йилга нисбатан 1,2 баробардан зиёдга кўпайиб, 2017 йил 1 январь ҳолатига кўра, 9,4 трлн. сўмдан ошди. Банк активлари 2016 йилнинг 1 январь ҳолатига нисбатан 1,2 баробарга ўсиб, бугунги кунда 80,4 трлн. сўмга етган.

Шунингдек, ҳисобот даврида иқтисодийнинг реал секторига йўналтирилган кредит қўйилмалари қолдиги 2016 йилнинг 1 январь ҳолатига нисбатан қарийб 1,3 баробар кўпайиб, 2017 йилнинг 1 январь

ҳолатига кўра, 53,4 трлн. сўмдан ошган.

Бундан ташқари, банкларнинг инвестиция мақсадларига ажратилган инвестицион кредитлари миқдори ҳам 2015 йилга нисбатан 1,2 баробарга ошиб, 2017 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, 12,2 трлн. сўмни ташкил қилган.

Мажлисда барча банklar раҳбарлари зиммасига 2017 йилда банк тизими зиммасига юклатилган мақсадли кўрсаткичлар ҳамда «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг ўз вақтида ва тўлиқ бажарилишини таъминлаш вазифаси юклатилди.

Муҳокама якунида очиқ мажлис иштирокчилари ўзларини қизиқтирган барча саволлар юзасидан ба- тафсил маълумотлар олдилар.

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Матбуот хизмати.**

Тадбиркорлар билан учрашув

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мазкур учрашув ҳам аини тадбиркорлардан бири сифатида вилоят бизнес вакиллари ўртасида янги ҳуқуқий нормаларни кенг тарғиб қилиш кўзда тутилгани таъкидланди. «Ягона дарча» талмоили асосида давлат хизматларини кўрсатиш тизими янада яхшиланиши, унда хизматлар сони кўпайтирилгани маълум қилинди.

«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ мутахассислари эса, кредит олиш тартиб-таомиллари, муайян истиқболли лойиҳалар учун тақдим этилаётган имтиёзлар хусусида тўхталиб, «Билимли тадбиркор – лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши ва кредитнинг ўз вақтида қайтариллиши гарови» эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

Ушбу мақсадда банк томонидан республикамизда минтақалари, жумладан, Сирдарё вилояти туманларида ҳам ташкил этилган «Ўзсаноатқурилишбанк» маслаҳат марказлари» фаолияти янада кучайтирилиши қайд этилди. Ушбу тузилмалар тадбиркорлар ҳамда ўз бизнесини йўлга қўйиш истагида бўлган фуқароларга

соҳага доир билим ва кўникмаларини оширишда яқиндан ёрдам кўрсатиб, ажратилаётган кредит маблағларидан самарали фойдаланишда зарур маслаҳатлар беради. Бу, ўз навбатида, кредитларнинг қайтарилмаслиги билан боғлиқ таваккалчиликларни қисқартириш асосида банк манфаатларига ҳам хизмат қилади.

Маълумки, «Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ республикамизда кенг инфратузилмага эга ва молиявий жиҳатдан йирик муассасалардан бири бўлиб, бугунги кунда бир миллиондан зиёд юридик ва жисмоний шахсларга барча турдаги банк хизматларини кўрсатмоқда. У ўзининг устувор вазифаларидан деб билган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка мунтазам равишда ҳам молиявий, ҳам ташкилий томонлама таянч бўлиб келмоқда.

2016 йил давомида «Ўзсаноатқурилишбанк» 3 869 та кичик бизнес субъектининг 1 трлн. 122 млрд. сўмлик сармоя ажратди. Шу жумладан, 2 952 нафар тадбиркор муассасанинг 122 млрд. сўмлик имтиёзли микрокредитларидан фойдаланди.

Наргиз АҲМЕДОВА.

«Агробанк»: йил сарҳисоби ва амалдаги чора-тадбирлар

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

«Соғлом она ва бола йили» Давлат дастури доирасида банк 82,2 млрд. сўм миқдорида истеъмол кредитлари, шундан 46,5 млрд. сўми аҳолига маиший техника ва уй-рузғор буюмлари сотиб олишга, 35,7 млрд. сўми эса олий ўқув юртларида тўлов-контракт асосида таҳсил олаётган талабаларга таълим кредитлари сифатида берилди. Бундан ташқари, касб-ҳунар коллежи битирувчилари бандлигини таъминлаш ва уларни тадбиркорликка жалб этишга 48,4 млрд. сўми, тадбиркор аёлларнинг бизнес лойиҳаларини қўллаб-қувватлашга 136 млрд. сўм, оилавий тадбиркорлик ва хунармандчиликни кенгайтириш мақсадида 25 млрд. сўм, жисмоний шахслар ўртасида тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга, оилаларнинг турмуш шароитини яхшилаш йўналишларига эса, 156,2 млрд. сўм кредитлар ажратилгани қайд этилди.

Таъкидлаш жоиз, 2016 йилда «Агробанк» томонидан иқтисодийнинг турли йўналишларидаги тадбирларни молиялаштиришга жами 4 трлн. 717 млрд. сўм, шундан банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 2 трлн. 360 млрд. сўм ҳажмида сармоялар йўналтирилди. Жалб қилинган инвестицион кредитлар 831 млрд. сўмни ташкил этиб, белгиланган параметр кўрсаткичи 104 фоизга бажарилди. Ушбу кредит-

ларнинг 250 млрд. сўми саноат, 220 млрд. сўми қишлоқ хўжалиги, 89,5 млрд. сўми қурилиш ва транспорт, 110 млрд. сўми моддий-техник таъминот, 161 млрд. сўми иқтисодийнинг бошқа соҳаларига йўналтирилди. Шунингдек, банк томонидан ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларига мувофиқ, ўтган йил давомида 4027 та лойиҳани амалга ошириш учун 545 млрд. сўм ҳажмида кредит маблағлари ажратилиб, бунинг ҳисобига 24 мингдан зиёд янги иш ўринлари ташкил этилди.

2016 йилда «Агробанк» фаолиятида қишлоқ хўжалигига доир лойиҳаларни молиялаштириш доимидек устуворлик касб этди. Бу ҳақда банкнинг **Қишлоқ хўжалигини кредитлаш департаменти бошқарма бошлиғи Муроджон Ачиллов** қуйидагиларни баён қилди:

– **Ўтган даврда фермер хўжаликларининг қўшимча**

тармоқларни ривожлантириш ва истиқболли лойиҳалари борасидаги кўплаб мурожаатларини бажаришга эришилди. Жумладан, қишлоқ хўжалиги техникалари, агрегатлар ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга 109,9 млрд. сўмлик кредит маблағлари йўналтирилди. Ушбу маблағлар ҳисобига фермерларга 686 та ҳайдов ва чопик трактори, 305 та комбайн, 70 та пахта териш машинаси ҳамда мингдан ортиқ турли қишлоқ хўжалиги техника ва агрегатлари етказиб берилди. Шунингдек, кўп тармоқли фермер хўжаликларини ривожлантириш мақсадида 294,7 млрд. сўмлик, жумладан, чорвачиликни ташкил қилишга 14,9 млрд. сўм, паррандачиликка 856 млн. сўм, балиқчиликка 381 млн. сўм, иссиқхона хўжалигини яратишга 6,1 млрд. сўм, музлаткичи сигимлар учун 1,4 млрд. сўм, мева ва сабзавотчиликка 7,4 млрд. сўм, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта иш-

лаш ва бошқа йўналишдаги лойиҳаларга 36,4 млрд. сўм ҳажмида кредит маблағлари жалб этилди.

– Бугунги давр молия-банк хизматларининг юқори технологик ва бозорга хос турлари юқори суръатлар билан ривожланишини талаб этаётди, – дейди **«Агробанк»нинг Пластик карталар билан ишлаш бошқармаси бошлиғи Зафар Мамажонов**. – Мана шундай хизмат турларидан бири – замонавий электрон ҳисоб-китоблар тизимидир. Бу борада банкимиз томонидан қатор ишлар амалга оширилляпти. Хусусан, ўтган йилда олиб борилган ишлар натижасида ўрнатилган терминаллар сони 30 минг 929 тага, тарқатилган пластик карталар сони 3 млн. 665 мингга етказилди. Шунингдек, пластик карталарга жалб қилинган маблағлар 602 млрд. сўмни, пластик карта ҳисобварақларига ўтказилган маблағлар 9,5 трлн. сўмни

ташкил этди. Ўтган даврда замонавий интерактив хизмат турларидан пластик карталардаги маблағлардан мобиль телефон ва интернет орқали тўловлар ўтказиш имконияти яратилди. «Мобиль савдо» хизмат турига жалб қилинган савдо ва хизмат кўрсатиш шохбачалари сони 6800 тадан ошди. «Agrobankmobile» инновацион хизмат тури жорий этилиб, турли коммунал ва алоқа хизматлари, солиқ тўловлари билан биргаликда, жисмоний шахсларга ажратилган кредитларни қайтариш имконияти яратилди. «Agrobankmobile-biznes» хизмат тури орқали эса юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорлар учун банк ҳисоб рақамидagi маблағларини бошқариш имконияти жорий қилинди.

Анжуманда «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили»да «Агробанк» томонидан «Оддий аҳолини тадбиркор қилиш» шiori остида кенг кўламли ишлар амалга оширилаётгани таъкидланди.

Жумладан, банкнинг марказий аппаратида махсус бошқарма ташкил этилганлиги, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоят бошқармалари ҳамда мавжуд филиаллари негизида алоҳида бўлимлар фаолияти йўлга қўйилиб, уларга тажрибали банк ходимлари жалб этилиши билан бирга 570 нафардан зиёд малакали мутахассис ишга қабул қилингани айтиб ўтилди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

2017 ЙИЛ – ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ВА ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

Кейинги йилларда аҳоли турмуш фаровонлиги даражаси сезиларли даражада ошди. Қайси хонадонга кирсанг, бир оила учун зарур бўлган барча жиҳозлар, маиший техникалар муҳайёлигига ишонч ҳосил қиласиз.

Айниқса, рўзгорни саришта қилишдек уй юмушларини қисқа вақтда бажаришда бекаларимизга тижорат банкларининг истеъмол кредитлари қўл келмоқда.

банк хизматлари билан янада бойитмоқда, ахборот-коммуникация жиҳозларини замонавийлаштирмоқда.

Бу борада Халқ банкига республикаимиздаги 1028 та қишлоқ фуқаролар йиғини (ҚФЙ) ва маҳалла фуқаролар йиғинидаги 1,5 миллионга яқин хонадонлар бириктирилган. Шундан келиб чиқиб, мусасса раҳбарияти аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш бўйича сўровномалар ўтказиш ва тегишли амалий ёрдамлар

маблағнинг банк томонидан берилиши (5 млн. сўм) мақсадимизнинг қисқа муддатда амалга ошишини таъминлади. Энди мен ҳам тадбиркорман.

Ўрганишлар натижасида аён бўлдики, қишлоқ жойларда асосан чорва, парранда, балик, асалари ва кўенчиликни ривожлантириш, иссиқхоналар ташкил этиш йўналишларида таклифлар тушаётган бўлса, шаҳарларда тикувчилик, тўқимачилик, ма-

ХАЛҚ БАНКИ ХАЛҚИМИЗ ОРАСИДА

Акциядорлик-тижорат Халқ банки томонидан биргина 2016 йилда аҳолига 97,8 млрд. сўм миқдоридан истеъмол кредитлари ажратилди. Бу 17 570 дан зиёд хонадонлар ҳаётига кут-барака ва файз кирди, деганидир.

Юртдошларимизнинг оилавий даромадларини ошириш, дастурхонларига ризқ олиб киришда тадбиркорлик соҳасининг ҳукуматимиз томонидан ҳимояланаётгани ва банклар орқали қўллаб-қувватланаётгани ҳам муҳим аҳамиятга моликдир.

Жорий йилда банклар 2017 йилнинг «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» деб номланиши муносабати билан аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш ва шу орқали уларнинг турмуш фаровонлигини оширишда янги усулни қўлламоқда.

Чунончи, банк ходимлари ҳар бир хонадонга кириб, уларнинг тадбиркорлик билан шуғуланишлари учун мавжуд шароитларини чуқур ўрганмоқда, имкониятларидан келиб чиқиб, йўл-йўриқлар кўрсатмоқда. Тадбиркорлар ҳуқуқлари ва молиявий имкониятлари акс эттирилган махсус қўлланмалар ҳамда буклет шаклидаги намунавий бизнес лойиҳаларини тарқатмоқда. Бундан ташқари, филиал ва кўйи тузилмаларида ташкил қилинган «Тадбиркорлар бурчаги»даги маълумотларни янги меъёрий ҳужжатлар нусхаси ва

кўрсатиш мақсадида мингга яқин малакали банк ходимларини масъул қилди.

Бугунги кунга қадар ушбу банк ходимлари томонидан 113 мингдан зиёд хонадонлар ўрганиб чиқилди. Шундан 21 мингдан ортиқ хонадон

ишиш ва умумий овқатланиш хизматлари бўйича қизиқарли билдирилмоқда.

– Мен узоқ йиллардан бери тадбиркорлик билан шуғулланман, – дейди Қорақалпоғистон Республикаси Қўнғирот тумани

Акциядорлик-тижорат Халқ банки томонидан биргина 2016 йилда аҳолига 97,8 млрд. сўм миқдоридан истеъмол кредитлари ажратилди. Бу 17 570 дан зиёд хонадонлар ҳаётига кут-барака ва файз кирди, деганидир.

эгалари тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш истагини билдирди. Бу, ўз навбатида, юртимизда бу соҳага талаб ўқори эканидан далолат беради.

– Жорий йилнинг «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» деб эълон қилиниши давлат ташкилотлари ва халқнинг янада жипслашиб, мустақкам ҳамкорликда фаолият олиб бериши учун муҳим қадам бўлди, – дейди Самарқанд вилояти Каттақўрғон туманида яшовчи фуқаро Муҳаббат Умарова.

– Халқ банки Самарқанд филиали масъул ходимларининг хонадонимизга ташриф буюришини эса, давлатимиз раҳбари бошлаб берган ислохотларнинг амалдаги исботи деб биламан. Шахсан менга банк ходимларининг таклифлари жуда маъқул келди. Ҳовлимиз катта. Чорвачиликнинг барча сирларидан бохабаримиз. Бошлангич

нида фаолият юритувчи «Баҳодир Мақсуд» фермер хўжалиги раҳбари. – Ажратилаётган кредитларнинг аксарияти анчадан буён ёдимиздан кўтарилаётган айрим йўналишларнинг қайта тикланишига сабаб бўлаётгани мени қувонтирди. Масалан, биргина туячилик соҳасини олайлик. Туянинг сути, юнги жуда ноёб эканлиги, туя сутининг шифобахш дори сифатида истеъмол қилиниши аллақачон исботланган. Халқ банкидан туячиликни ривожлантириш бўйича кредит олиб, 80 бош туя олиб келишни режалаштирдик. Бу мен учун яхши имконият бўлди.

Банк томонидан ана шундай йўналишларда ўз фаолиятини бошлаган шахсий ёрдамчи хўжаликларга 2 185,8 млн. сўм миқдоридан имтиёзли кредитлар ажратилди ва бунинг натижасида 466 та янги иш ўрни яратилди.

Назира МАВЛОНОВА.

Банк ходими уйга келди

Уйга бораётсам кўшниларимиз ниманидир қизғин муҳокама қилаётган экан. Салом-алиқдан сўнг бугун маҳалламизга банк ходимлари келганини, ҳар бир хонадонга кириб, тадбиркорлик бўйича суҳбат ўтказганини, уйда бўлмаганларга хат ташлаб кетганини айтди.

Бизникига ҳам хат қолдириб кетган экан. Очиб ўқисам, «Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ Марказий давом эттираяпти. Биринчи Президентимиз айтган эди-ку «Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун» деб.

Унда Президентимиз Шавкат Мирзиёев банклар олдида қўяётган вазифаларга мувофиқ банк ходимлари ҳар бир оилага бориб, одамларга банк хизматлари ва кредит турлари ҳақида маълумот бераётгани қайд этилган. Банк томонидан энг кам иш ҳақининг 1000 баробари миқдоригача микрокредитлар имтиёзли ставкаларда таклиф этилаёт-

уйлаяпти, – деди Сайёра опа.

– Бу инсон Ислом Каримовнинг муносиб издоши-да, ишларини давом эттираяпти. Биринчи Президентимиз айтган эди-ку «Мижоз банк учун эмас, банк мижоз учун» деб. Ана шу гапларнинг амалий натижаси бу, – деди Руслан Викторович.

– Президент лавозимига киришиш маросимида ўзлари ҳам банклар ҳар бир уйга кириб, халқимизни тадбиркорликка ўргатиши ва етаклаши кераклигини таъкидлади, – дея тасдиқлади Абдурахмон ака.

гани, кредит олиш учун тадбиркорлик субъекти сифатида рўйхатдан ўтиш ёки шахшлар томорқада бизнес бошлаш мумкинлиги эслатилган. Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш истаги бўлганлар учун зарур манзил ва телефон рақамлар ҳам кўрсатилган.

Хатга савол-жавоб варақаси ҳам илова қилинган. Ундан хонадон эгаси, унинг маълумоти, тадбиркорлик тажрибаси, бизнес лойиҳаси бор ёки йўқлиги ҳақидаги саволлар ўрин олган. Тадбиркорлик қилишни хоҳловчилар учун махсуслот ишлаб чиқариш, хунармандлик, тикувчилик, боғдорчилик, чорвачилик, паррандачилик, иссиқхона ёки устахона ташкил этиш, савдо фаолиятини йўлга қўйиш каби 20 дан ортиқ фаолият турлари тавсия этилган. Аҳоли ўзи режалаштирган бошқа бизнес учун ҳам кредит олиши мумкинлиги қайд қилинган.

Яна кўчага қикдим. Кўшниларимиз ҳалиям шу ҳақда суҳбатлашишаётган экан.

– Президентимиз омон бўлсин, ҳамма ишни одамлар учун қияпти, халқни

– Буларнинг ҳаммаси яхши. Хўш, энди нима қилмоқчисизлар, – ўртага савол ташлади Талъат опа.

Шунча гаплашиб, кўшниларимнинг дарди, режаси кўплигини билмаган эканман. Бири ўғлининг машина тузатишга ўқуви борлиги, унга устахона очиб беришга қунт қилмай юрганини айтди. Яна бири уйимнинг томорқаси беқор турибди, у ерда иссиқхонами, товуқхонами қурсаммикан, деб қолди. Аёллар қизларининг тикувчилигию пазандалигини гапира кетди. Хуллас, айтаверса адоғи кўринмайди.

Президентимиз қайси соҳага тўхталмасин, раҳбар ва ходимлардан энг пастки, кўйи бўғинларгача тушишни талаб қилмоқда. Бирор вазифа ижроси ҳақида сўз борса, «одамлар шунини сезаптимиз?» деб сўрайди.

Биргина шу воқеа мисолида, ҳар бир маҳалла, ҳар бир оила мисолида айтиш мумкинлиги, белгиланган устувор вазифалар амалга ошмоқда ва одамлар бунинг ҳаётларида сезмоқда.

Анвар САМАДОВ, ЎЗА.

Манфаатли ва даромадли киш тухфалари

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки жисмоний шахслар учун миллий валютада янги муддатли ва жамғарма омонатларни амалиётга киритди.

Улардан бири «Манфаатли» дея номланиб, депозитда мижозлар ўз маблағларини 2 йил муддат жамғариб бориши мумкин. Омонатга кўйилади бошланғич бадалнинг минимал миқдори 500 000 сўм, бунда унинг қолдиғи 500 000 сўмдан паст бўлмаган ҳолда кирим ва чиқим амалиётларини амалга ошириш кўзда тутилган.

«Манфаатли» депозитига кўшимча бадаллар нақд ва нақдсиз пул кўринишида қабул қилинади. Ҳисобланган фоизлар ҳар чоракда тўланиши, бироқ талаб қилиб олинмаган фоизлар капитализация қилинмаслиги белгилаб қўйилган.

«Омонатга даромад» номли янги депозит муддатли бўлиб, унга маблағлар 7 ойга қабул қилинади. Ҳисобланган фоизлар бўнак сифатида ёки омонат муддати тугагандан сўнг капитализация қилинмаган ҳолда тўланади. Бунда фоизлар бўнак сифатида тўланадиган

бўлса, кўшимча бадаллар қабул қилинмайди. Агар омонатчи ўз омонати бўйича устамаларни унинг сақлаш муддати тугагандан сўнг оладиган бўлса, кўшимча бадалларни нақд пул кўринишида киритиб бориши жоиздир. Омонатга маблағларни қабул қилиш жорий йилнинг 9 январидан 31 декабрга қадар амалга оширилади.

«Қиш тухфаси». ТИФ Миллий банки навбатдаги муддатли омонатини шундай номлади. Унинг сақлиниш муддати 2 ой, ҳисобланган фоизлар омонат муддати тугагандан сўнг капитализация қилинмаган ҳолда тўланади. Мазкур омонат бўйича ҳисобварақ очган мижоз кўшимча бадалларни нақд ва нақдсиз пул кўринишида киритиб, омонати ҳажми кўпайтириб бориши мумкин. Депозитга маблағларни қабул қилиш шу йилнинг 9 январидан 28 февралга қадар амалга оширилади.

Эъзоз КАМОЛОВА.

Янги омонатлар

2017 йилнинг мамлакатимизда «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» деб эълон қилиниши муносабати билан «Қишлоқ қурилиш банк» акциядорлик-тижорат банки томонидан «Мулоқот» ва «Манфаат» номли янги омонат турлари жорий қилинди.

«Қишлоқ қурилиш банк» Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президентининг 2009 йил 6 апрелда қабул қилинган «Аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектларининг бўш пул маблағларини тижорат банкларидаги депозитларга жалб қилиш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори ижросини таъминлаш, ўз омонатлари таркибидаги муддатли ва жамғарма депозитлари салмоғини ошириш мақсадида мунтазам равишда ана шундай маҳсулотлари доирасини кенгайтириб келмоқда.

Хусусан, муассаса томонидан Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллиги муносабати билан миллий валютада «Қомус», 8 январь – Прокуратура ходимлари кунига атаб «Хўқуқ ҳимоячиси», 14 январь – Ватан ҳимоячилари кунига арафасида эса, «Ватан ҳимоячиси», шунингдек, 25 январь кунига «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси ташкил этилганга 25 йил тўлиши муносабати билан «Орзулар парвози» номли миллий валютадаги янги омонат турларини амалиётга киритди. Бунда ҳар бир депозит ўз шартларида кўра, алоҳида жозибадорлик касб этади. Хусусан, «Хўқуқ ҳимоячиси» омонатига 6 ой, 9 ой, 12 ой муддатга маблағлар қабул қилинади ва ҳисобланган фоизлар ҳар ойда тўлаб берилади.

«Ватан ҳимоячиси» омонатига эса, 1 ой, 3 ой, 6 ой муддатга маблағлар кўйилиб, устамалари ҳар ойда тўлаб берилади.

«Орзулар парвози» омонатининг сақлиниш муддати 12 ой, 24 ой, унга ҳисобланган фоизлар ҳам омонатчига ҳар ойда тўланади.

«Қишлоқ қурилиш банк» хорижий валютада ҳам янги омонат турини ишлаб

чиқди. «Фортуна» деб номлаган мазкур депозитга 6 ва 12 ой муддатга маблағлар қабул қилинади. Унга ҳисобланган фоизлар эса, ҳар ойда Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг тўлов кунидagi курси бўйича тўланади.

Янги «Мулоқот» (муддати 6 ойлик), «Манфаат» (муддати 12 ойлик) омонат турларига ҳам аҳоли қизиқиши ортмоқда. Улар бўйича ишлаб чиқилган тартибга кўра, омонатларга ҳисобланган фоизлар ҳар ойда тўлаб берилиши белгиланган.

2017 йил 1 январь ҳолатига кўра, «Қишлоқ қурилиш банк» АТБ тизимида 39 та омонат бўйича маблағлар жалб қилинмоқда. Шу санага муассасанинги жами омонатчилари сони 77 627 нафарни, уларнинг банкдаги кўйилмалари (уй-жой маблағларисиз) 220,181 млрд. сўмни ташкил этмоқда.

Банк томонидан чакана хизматлар бозоридаги фаолиятини доимий кенгайтириб бориш, мижозларнинг банк фаолиятига бўлган ишончини янада мустаҳкамлаш чоралари кўриб келинмоқда. Қонун билан кафолатланган банкка кўйилган омонатларнинг сир тилиши ва мерос ҳўқуқи ҳимояси доимий назоратда. Омонат ҳисобварақлари, депозит сертификатлари бўйича олинмаган даромад ва ютуқлар барча турдаги солиқлардан озод қилинган ва уларнинг тўлиқ ҳажмда қайтарилиши давлат томонидан кафолатланган.

Депозитлар бўйича операциялар банк сири сифатида таснифланиб, унга қатъий риоя қилиниши устидан тегишли назорат ўрнатилган. Омонатларга кўйилган маблағлар белгиланган муддатларда омонатчиларнинг биринчи талаби билан қайтариб берилмоқда.

Назира МАВЛОНОВА.

Қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари экспорти

Жиззах вилояти Ғаллаорол туманидаги «Вахmal export» масъулияти чекланган жамияти ўтган йили Россия, Хитой ва Бирлашган Араб Амирликларига 14 турдаги 2 минг тоннадан зиёд қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари экспорт қилди. Жорий йилда Хиндистон ва Вьетнам тадбиркорлари билан ҳам шартномалар тузиб, экспорт географиясини янада кенгайтирди.

Корхона ўтган йили ёз-куз мавсумида помидор, қалампир, узум, олхўри, ўрик, мош, нўхат, ловия, картошка, қизил лавлаги, кўкат, гулкарам ва қовоқ экспорт қилган эди. Қиш мавсумида хорижга кўпрак дуккакли маҳсулотлар, данакли ва қуруқ мевалар чиқармоқда.

Корхонага ўтган йили 1 млрд. 200 млн. сўмлик имтиёзли банк кредити ҳисобидан хориждан мева қуриладиган, дуккакли маҳсулотларни тозалаб, саралайдиган замонавий технологик ускуналар келтириб ўрнатилди. 3 сотих майдонда лимон етиштириш учун иссиқхона барпо этилди. Фаолиятни кенгайтириш ҳисобига 80 доимий, 150 мавсумий иш ўрни яратилди.

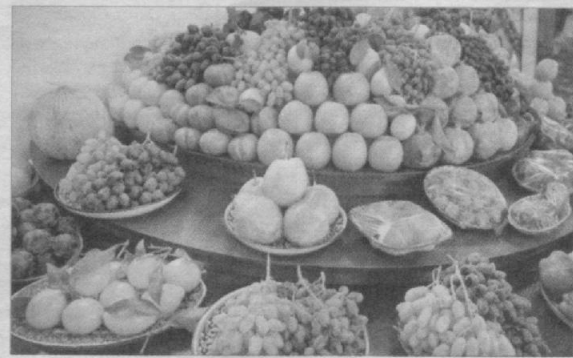
Айни пайтда корхона хорижга маҳсулот экспорт қи-

лишдан ташқари ички эҳтиёжни таъминлашга ҳам салмоқли ҳисса қўшаётир. Умумтаълим мактаблари, мактабгача таълим муассасалари ва касб-ҳўнара коллежлари ошхоналарига арзон нархларда 159 млн. сўмлик картошка сотилди.

– Президентимизнинг 2016 йил 5 октябрдаги «Тадбиркорлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хўсусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилишга ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатидан яхшилашга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони фаолиятимизни янада кенгайтиришда муҳим аҳамият касб этмоқда, – дейди **корхона раҳбари Анвар Сафаров**. – Туман ҳўким қарори билан ажратилган 728 гектар ер-

да узум, мева-сабзавот, картошка ва бошқа қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини экспорт-бол қилиб етиштириш устида иш олиб борилмоқда. Жорий йилда мева шарбати ишлаб чиқарувчи ва қадоқловчи технологияларни ишга тушириш режалаштирилган. Бу яна 20 иш ўрни яратиш имконини беради. Бу режани амалга ошириш учун корхонанинги моддий-техник имкониятлари етарли.

Биринчи Президентимизнинг 2016 йил 12 апрелдаги «Мева-сабзавот, картошка ва полиз маҳсулотларини харид қилиш ва улардан фойдаланиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори асосида вилоятда белгиланган дастурлар изчил амалга оширилаётир. Ўтган йили 4

минг 100 гектар майдонга мева-сабзавот экинлари экилгани самараси шу кунларда бозорлар сероблиги, омборларнинг тўлалигида намоён бўлмоқда.

Бу йўналишда табиий иқлим шароити мева-сабзавот етиштириш учун қулай бўлган тоғли ҳудудларга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, Ғаллаорол туманида мева-сабзавот етиштиришга ихтисослашган 300 га яқин фермер ҳўжалиги

фаолият кўрсатаётир. Вилоятда мева-сабзавот етиштириш кўпайтириш билан бирга, уни сақлаш, қайта ишлашга қаратилаётган эътибор ҳам ушбу маҳсулотлар экспорт ҳажмини оширишга хизмат қилмоқда. Маълумотларга кўра, 2016-2017 йиллар қиш-баҳор мавсуми учун вилоятдаги мавжуд совет-кичи мева-сабзавот омборхоналарига 17 минг 590 тонна маҳсулот сақлашга кўйилган.

ЎЗА МАТЕРИАЛИ АСОСИДА.

Раҳбар ходимлар учун тўрт ойлик малака ошириш курслари

Ўзбекистон банклари Ассоциацияси томонидан Банк-молия академияси билан ҳамкорликда академиянинг «Малака ошириш» факультети ўқув базасида 2017 йилнинг 9 январидан – 9 майгача банк, молия ва солиқ тизими раҳбар ходимлари учун тўрт ойлик малака ошириш ўқув курслари ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 17 майдаги «Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академиясининг фаолиятини ташкил этиш мақсадлари тўғрисида»ги 180-сонли қарорига мувофиқ ташкил этилган мазкур курслар давомида банк, молия ва солиқ ишининг долзарб мавзулари бўйича назарий ва амалий машғулотлар ўтказилиши мақсад қилинган. Шу билан бирга, курслар тингловчиларининг хорижий давлатлардаги ва республика-

миздаги етакчи банк-молия муассасаларида тажриба оширишлари ҳамда улар билан жойларга чиқиб «сайёр» дарслар ўтказилиши режалаштирилган.

Ўқув курсларида тингловчилар томонидан имтихон топширилиши ҳамда якуний битирув иши тайёрланиб, ҳимоя қилиниши белгилаб қўйилган. Ўқув курслари якунига кўра, тингловчиларга белгиланган намунадаги диплом топширилади.

Бекзод АКРОМОВ.

XXI аср – интеллектуал авлод асри

Тошкент молия институтидаги ёш олимлар ва талабаларнинг V республика илмий-амалий конференцияси ана шу шпор остида бўлиб ўтди.

Тадбир Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Истеъдод» жамғармаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Фанлар академияси, Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитаси ҳамда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамкорлигида Ўзбекистон Республикасининг «Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида»ги Қонунида белгиланган вазифалар ижроси доирасида ташкил этилди.

Ижтимоий-гуманитар, табиий, аниқ ва техника фанлари бўйича бўлиб ўтган ушбу конференция якунида ҳар бир шўба ғолиби аниқланиб, ташкилотчилар томонидан таъсис этилган диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Унда сўзга чиққан академик ҳамда профессорлар Б.Назаров, Ж.Азимов, Ш.Аюповлар, М.Якубов, Ж.Солиева республика илмий-амалий анжумани бунгун авлод вакилларининг интеллектуал мулк салоҳиятини ошириш, уларнинг замон билан ҳамнафас яшашларини таъминлаш, мустақил фикрлашини ривожлантириш ҳамда жамият ижтимоий-иқтисодий жабҳаларининг тубдан такомиллашувига ҳизмат қилишини таъкидлаб, ўз фикр-мулоҳазалари, амалий тавсиялари ва таклифларини билдирдилар.

Назира МАВЛОНОВА.

Талабалар банклар томонидан қўллаб-қувватланмоқда

Тошкент шаҳридаги Инҳа университети (IUT)нинг республикамиздаги маҳаллий ва хорижий банклар билан ҳамкорлиги кенгаймоқда.

Хусусан, ҳамкорлик натижасида Жанубий Кореянинг Ўзбекистондаги «Shinhan» банки ваколатхонаси IUTнинг 3 нафар талабасига бир маротабалик стипендия тақдим этди.

Мазкур грантда иштирок этиш учун университетда тўлов-контракт асосида таҳсил олаётган ҳамда юқори рейтинг баҳолагарга эга бўлган талабалар жалб этилди. Шунингдек, бунда талабаларнинг «Shinhan» банки вакилларининг махсус суҳбатидан ҳам ўтдилар.

Стипендияга сазовор бўлишнинг ушбу уч мезонида IUTнинг биринчи босқич талабаси Нафиса Мухиддинова, иккинчи босқич талабаси Бахтиёр Тожиев ва учинчи босқич талабаси Ильдар Эргашев қайд этган натижалар қониқарли деб топилиб, бунинг учун ажратилган грант маблағлари уларга ўқиш учун харажатларининг бир қисмини қоплашга йўналтирилди.

– «Shinhan» банк 2009 йилдан буён ҳар йили мамлакатимиз олий ўқув юртидаги иқтидорли талабаларни молиявий қўллаб-қувватлаш дастурини амалга ошириб келади, – дейди «Shinhan» банкнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси ассистенти Дилором Абдусаттарова. – «Shinhan» банк орзулар фонди» («Shinhan bank dream foundation») томонидан жалб қилинадиган ушбу грант маблағларининг ҳажми 2016 йилда 9 минг АҚШ долларини (Ўзбекистон учун) ташкил этди. Ушбу сармоялар стипендия сифатида IUT билан бирга Тошкент давлат иқтисодиёт

университети, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Тошкент молия институтини, Тошкент давлат шарқшунослик институти талабалари ҳамда Седжонг номидаги корейс тили мактаби ўқувчиларига тақдим этилди.

Шунингдек, чет эл сармояси иштирокидаги «Ҳамкорбанк» акциядорлик-тижорат банки ҳам Тошкент шаҳридаги Инҳа университети билан ўзаро англашув тўғрисидаги меморандум имзолади.

Меморандум доирасида томонлар бир қанча йўналишлар бўйича ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйишни режалаштирмоқда. Шундай йўналишлардан бири ушбу банкда амалиёт ўтаган ва муассаса кенгаши суҳбатидан ўтган иқтидорли талабалар учун грантлар дастуридир.

Бунда банк IUT талабаларининг банк соҳаси учун ахборот технологиялари ва инновацион лойиҳаларини ишлаб чиқариш ҳамда жорий этишдаги ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш имконияти-

ни ўрганишни, уларнинг банк соҳаси учун дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қаратилган қўшма лойиҳаларини ишга туширишни режалаштирмоқда.

Томонлар банк соҳасида инновацион ечимларни татбиқ этиш бўйича ҳамкорликдаги лойиҳаларни амалга ошириш, мобил банкнинг ва интернетни ривожлантириш, банк фаолиятида ҳам жароҳатларни оптималлаштириш ва бошқарув ечими сифатларини ошириш мақсадида бизнес жароҳатлар реинжиниринги (BPR) бўйича услубларни жорий қилиш, BI-тизимларни (Business intelligence) татбиқ этиш бора-сида ҳам ҳамкорлик қилишади.

Икки ташкилот ўртасидаги ҳамкорликнинг яна бир йўналиши сифатида банк соҳасида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини комплекс татбиқ этиш, улардан самарали фойдаланиш бўйича банк ходимларини ўқитиш ва малакасини ошириш

йўналишини кўрсатиш мумкин.

Ўқитиш дастури мазкур соҳадаги етакчи ва тажрибали мутахассис-амалиётчиларни жалб этган ҳолда ташкиллаштирилади.

Ширин БАЙСЕНОВА.

Коллеждан тадбиркорликка

Навоий маданият ва санъат коллежи битирувчиси Эркин Яндашов «Микрокредитбанк»нинг вилоят филиалидан 60 млн. сўм имтиёзли кредит олиб, Зарафшон шаҳрида хусусий стоматология маркази ташкил этди. 5 нафар тиббиёт мутахассиси фаолият юритаётган ушбу шифо маскани хизматидан аҳоли мамнун.

Чорвачилик фаолияти билан шугулланган нуроталик Сафарбек Қодиров ҳам тижорат банкидан 6 млн. сўм имтиёзли кредит олди. Нурота қишлоқ хужалиги касб-хунар коллежини тамомлаган Сафарбек катта мақсадлар билан иш бошлади.

Президентимиз раҳнамолигида касб-хунар коллежи битирувчилари бандлигини таъминлаш, таълим муассасалари ва корхоналар ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, ёшларнинг мустақил ҳаёт йўлини танлашида кўмаклашишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Навоий вилоятида ҳам бу борада кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

– Ўтган йили 12 минг 950 дан ортиқ ёш мутахассис касб-хунар коллежини битирди, – дейди Навоий вилояти ўрта махсус, касб-хунар таълими бошқармаси бўлим бошлиғи Олимжон Бобомуродов. – Тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш истагини билдирган ёш тадбиркорларга ўтган йили 15 млрд. 500 млн. сўм кредит маблағи ажратилди.

2016 йили вилоятдаги ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари битирувчиларининг қарийб 91 фоизи доимий иш билан таъминланди. Бунда йил давомида ўтказилган 36 бўш иш ўринлари ярмаркаси муҳим омили бўлмоқда. Ана шу ярмаркаларда 1800 га яқин битирувчининг бандлиги таъминлангани фикримишни тасдиқлайди.

Вилоятдаги касб-хунар коллежи битирувчиларининг тадбиркорлик фаолияти ва бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида жорий йилда тижорат банклари томонидан 24 млрд. 500 млн. сўм миқдорда имтиёзли кредит маблағлари ажратиш белгиланган.

ЎЗА МАТЕРИАЛИ АСОСИДА.

БАНК ТИЗИМИ ТОМОНИДАН АЖРАТИЛГАН КРЕДИТЛАР ИҚТИСОДИЙ САЛОҲИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШГА ВА БУЊЁДКОРЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

Қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш, хусусий мулк ва кичик бизнеснинг иқтисодийдаги ролини ошириш, тадбиркорлик субъектларига янада кўпроқ эркинлик бериш, қўшимча имтиёз ҳамда преференциялар қўллаш мамлакатимизда ҳаётга татбиқ этилаётган ислохотларнинг устувор йўналишларидан биридир. Бинобарин, иқтисодий тармоқларининг рақобатдошлигини таъминлаш, экспорт ҳажмини юксалтириш, аҳоли бандлиги ва турмуш фаровонлигини оширишда бу соҳанинг ўрни ниҳоятда катта.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАНК ТИЗИМИНИНГ ЎРНИ

Аҳоли сони йил сайин ўсиб бориши нафақат дунё бўйича, балки мамлакатимизда ҳам кузатилаётган ва бу қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига талабни кучайтирмоқда. Айрим давлатларда аҳолини табиий, арзон озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш долзарб муаммога айланиб бораётган бир паллада мамлакатимизда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажми йилга ўртача 6 фоиздан ўсиб бориши таъминланмоқда. Бу Ўзбекистон аграр секторига амалга оширилаётган ислохотлар изчиллиги – бозор муносабатларини жорий этиш, хусусий мулкчилик шаклини ривожлантириш, маҳсулот етиштириш ва уни қайта ишлашни модернизациялаш, тайёр маҳсулот билан ташқи бозорларга чиқиш каби йўналишларга устуворлик берилиши натижасидир.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган озиқ-овқат дастури қишлоқ хўжалигини замонавийлаштириш ва унинг самардорлигини ошириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, тури ва сифатини яхшилашни кўзда тутди. Бинобарин, ҳозирги пайтда миллий ва дунёвий тажрибаларга асосланган, молиявий ресурсларни сафарбар этган ҳолда соҳадаги ислохотларни давом эттириш, ерларнинг мелиоратив ҳолати ва ирригация тизимини яхшилаш, тупроқ унумдорлигини ошириш, маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб беришнинг зарур инфратузилмасини яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ўзбекистонда фаолият юритаётган корхоналари томонидан 2016 йилда жами 818,5 минг тонна мева-сабзавотчилик маҳсулотлари ишлаб чиқарилган бўлиб, бу кўрсаткич ўтган 2015 йилга нисбатан 38,3 фоизга кўпроқдир.

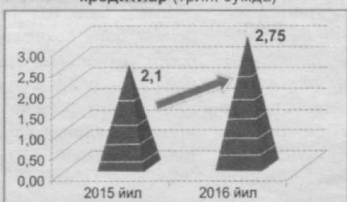
2016 йилда ишлаб чиқилган 65 турдаги мева-сабзавотчилик маҳсулотлари дунёнинг 43 та давлатига экспорт қилинган. Бунда экспортнинг асосий ҳажми гилос 14,4 фоиз, майиз 12,8 фоиз, ўрик 7,63 фоиз, узум 7,57 фоиз, мош 6,91 фоиз, помидор 6,86 фоиз, нўхат 6,51 фоиз, қўкатлар 5,65 фоиз, шафтоли 4,11 фоиз ва хурмо 3,96 фоиз меваларга тўғри келган. Мамлакатимизда 180 турдан ортиқ

мева-сабзавот ва уларни қайта ишлаш асосида тайёрланган маҳсулотлар 80 та мамлакатга экспорт қилинмоқда. Умумий ҳажмга кўра, Ўзбекистон мева-сабзавотчилик маҳсулотлари экспорт қилувчи давлатлар ўртасида 48-ўринни эгалламоқда.

Албатта, мазкур кўрсаткичларга эришишда банк кредитларининг ёрдами катта бўлмоқда. Биргина 2016 йилда тижорат банклари мева-сабзавот, узум ва полиз маҳсулотларини етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш ва экспортни қўллаб-қувватлашга салкам 386 млрд. сўм кредит маблағлари ажратди. Ушбу кредитлар тезга минглаб тадбиркорлик тузилмалари уруғ ва кўчат сотиб олди, томчилаб сугориш тизимини йўлга қўйди, минерал ўғит, ўсимликларни кимёвий ҳимоя қилиш воситалари билан таъминланди, турли русумдаги қишлоқ хўжалик техникалари сотиб олди, иссиқхоналар, музлатгич ва омборхоналар ташкил этилди, маҳсулотларни қайта ишлайдиган технологик линиялар ўрнатилди, интенсив боғлар барпо қилинди.

Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалигидаги бой салоҳияти ва эришаётган ютуқлари инвестицияларнинг салмоқ-

Тижорат банклари томонидан озиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарга 2015-2016 йилларда ажратилган кредитлар (трлн. сўмда)

ли қисмини ушбу соҳага йўналтиришга асос яратмоқда. Ҳозирги пайтда хорижий молия институтлари иштирокида илгор агросаноат технологияларини жалб этиш, қишлоқ хўжалиги инфратузилмасини ривожлантириш, ирригация тармоқларини янгилаш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш, маҳаллий хомашёни чуқур қайта ишлаш асосида тайёр озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш борасида миллиардлаб доллардан зиёд маблағларни талаб этадиган йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари

№	2016 йилда ишлаб чиқарилган	2015 йилга нисбатан
1	Сабзавот маҳсулотлари	242 100 т. 130 фоиз
2	Мева маҳсулотлари	229 600 т. 128 фоиз
3	Полиз экинлари	6 800 т. 100,8 фоиз
4	Узум	96 200 т. 111,7 фоиз
5	Дуқакли маҳсулотлар	120 200 т. 114,7 фоиз
6	Қуритилган мева-сабзавотчилик маҳсулотлари	124 500 т. 115,2 фоиз
	Жами	818 500 т. 138,3 фоиз

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 26 январдаги «Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 1047-сонли Қарорига мувофиқ тижорат банклари томонидан озиқ-овқат истеъмол-товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарга 2016 йил давомида 2,75 трлн. сўм кредит маблағлари йўналтирилди.

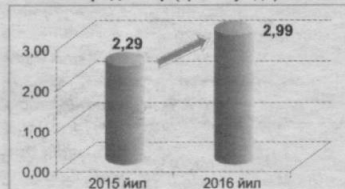
Таъкидлаш жоизки, ушбу кредитлар озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда зарур бўлган технологик ускуналарни харид қилишга, хомашё ва материаллар сотиб олишга, фермер хўжаликлари, агрофирмалар ва бошқа тадбиркорлик субъектларига иссиқхоналар барпо этиш ҳамда томчилаб сугориш тизимини харид қилишни кўзда тутувчи лойиҳаларни молиялашга ажратилди.

Кредит маблағларининг устувор равишда ишлаб чиқариш объектларини қуриш, замонавий технологик линиялар билан жиҳозлашга йўналтирилиши чекка ҳудудларда ҳам озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган тадбиркорлик тузилмаларининг кўпайишига олиб келди.

ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ВА СЕРВИС СОҲАСИНИ МОЛИЯВИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ

Истиқлол йилларида юртимизда бизнесни юритиш, тадбиркорликни йўлга қўйишга кенг имконият яратилди. Натижада товар ва хизмат кўрсатишда соғлом рақобат муҳити вужудга келтирилди. Бу эса бозор инфратузилмаси такомиллаштирилиши,

Тижорат банклари томонидан нооziқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга 2015-2016 йилларда ажратилган кредитлар (трлн. сўмда)

молия-банк тизими фаолияти қўлами кенгайтирилишига, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш сифати жаҳон андозаларига тўла мос бўлишига замин яратди. Бу борада кичик бизнес субъектларининг аграр соҳадаги инвестициявий лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибини диверсификация қилиш ва экспорт салоҳиятини юксалтириш бўйича амалга оширилаётган ишларни алоҳида таъкидлаш лозим.

Бугунги кунда республика ҳудудларида, айниқса, қишлоқ жойларда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва турмуш фаровонлигини ошириш мақсадида банк тизимида ҳам кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада 2016 йил давомида хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш учун тижорат банклари томонидан 2015 йилга нисбатан 1,31 баробардан кўпроқ, яъни қарийб 3 трлн. сўм миқдорига кредит маблағлари ажратилди.

ЎЗБЕКИСТОН БАРҚАРОР БАНК ТИЗИМИГА ЭГА

Банк тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш ва барқарорлигини ошириш, мазкур тизимга аҳоли ҳамда хорижий инвесторларнинг ишончини мустаҳкамлаш, ахборот-коммуникация технологияларини кенг қўллаган ҳолда кўрсатилаётган банк хизматларининг тури ва қўламини кенгайтириш бўйича тизимли чора-тадбирларни амалга ошириш Ўзбекистонда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг устувор вазифаларидан бири ҳисобланади.

Истиқлол йилларида мутлақо янги, бозор иқтисодиётига мос замонавий банк тизими барпо этилди ҳамда жаҳон талабларига тўла жавоб берадиган ишончли тўлов тизими яратилди. Энг асосийси, изчил равишда самарали пул-кредит сибсати олиб борилиши туфайли қисқа фурсатда инфляция тизинини жиповлашга ҳамда макроиқтисодий курсаткичлар мутаносиблигини таъминлашга эришилди.

Бунинг самараси ўлароқ, банк тизими томонидан ажратилган кредитлар иқтисодий салоҳиятни юксалтириш ва бунёдкорликка хизмат қилаяпти. Эътиборлиси, тижорат банкларининг кредит кўйилмалари эвазига нафақат юзлаб корхоналар ишга туширилди, балки Ўзбекистон иқтисодиёти учун мулқо янги бўлган саноат тармоқларининг ривожланишига асос солинди. Машинасозлик саноатининг Асакадаги «GM Uzbekistan», Самарқанддаги «MAN» ва «СамАвто» автомобиль заводлари, газ-кимё саноатидаги Устюрт ҳамда Шўртан газ-кимё мажмуалари, Қўнғирот сода, Деҳқонобод калийли ўғитлар заводлари, шунингдек, юзлаб оғир ва енгил ҳамда озик-овқат саноати корхоналари шулар сирасига қиради.

Бугунги кунда мамлакатимизда 27 та тижорат банки, уларнинг 855 филиаллари ҳамда бутун республикамиз ҳудуди тўлиқ қамраб олинган, мини-банк ва чакана хизмат кўрсатуви мурасасалари орқали аҳоли ва тadbirkorларга фаолият кўрсатиб келмоқда.

Тижорат банклари томонидан миջозларга тақлиф қилинаётган банк хизматлари ҳамда маҳсулотлари турлари эса тобора кенгайиб бормоқда. Тизимда олиб борилаётган самарали ислохотлар жаҳон молиявий инқирознинг салбий таъсири ва оқибатларидан ишончли тарзда химояланиш баробарида, банклар фаолиятида сифат ўзгаришларига эришиш имконини бермоқда.

Мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётида қўлга киритилаётган муваффақиятлар дунё ҳамжамиятининг юксак эътирофига ҳақли равишда сазовор бўлмоқда. Хусусан, Жаҳон иқтисодий форуми рейтингига кўра, Ўзбекистон 2014-2015 йиллардаги ривожланиш якунлари ҳамда 2016-2017 йилларда иқтисодий ўсиш прогнозлари бўйича дунёдаги энг тез ривожланаётган бешта мамлакат қаторидан жой олди. Осиё тараққиёт банки экспертлари эса республикамизнинг иқтисодий ривожланиш суръатлари ва салоҳиятидан келиб чиққан ҳолда, Ўзбекистон 2035 йилда Марказий Осиёнинг янги иқтисодий етакчисига айланишига катта ишонч билдирди.

Жаҳон банки ҳамда Халқаро молия корпорациясининг «Бизнесни юритиш-2017» навбатдаги йиллик ҳисо-

ботида мамлакатимиз бизнесни юритиш шарт-шароитлари бўйича рейтинг кўрсаткичи 190 мамлакат орасида 87-ўринга лойиқ кўрилган бўлса, кредитлаш индекси бўйича охириги тўрт йилда 110 поғона юқорилаб, 44-ўринга сазовор бўлди. Шунингдек, халқаро экспертларнинг фикрича, Ўзбекистон «Кредит олиш» индикатори бўйича рейтингини янада яхшилаш ва юқори ўсиш суръатларига эришиш учун катта имкониятларга эга. Бинобарин, республика Марказий банки кредит ахбороти алмашинуви ҳамда гаров таъминоти бўйича келишувларни амалга ошириш юзасидан муайян тажриба тўплаган. Албатта, бундай сазовор ҳаракатлар натижаси ўз самарасини бериб, «Кредит алмашинуви индекси» кўрсаткичи бўйича мавжуд 8 балли тизимда 7 баллга баҳоланган. Бу эса Иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти (ОЕСД)га аъзо давлатларга берилган кўрсаткичдан кўра анча юқоридир.

Давлат иқтисодий салоҳиятининг юксалиши кўп жиҳатдан инвестиция сиёсатининг нақадар оқилона юритилишига ҳам боғлиқдир. Чунки саноат тармоқлари истиқболга қаратилган лойиҳалар, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва тубдан янгилаш бўйича устувор вазифалар ижросини таъминлашда айнан жалб этилаётган сармоялар муҳим аҳамиятга эга. Бироқ инвестиция барқарор ривожланаётган, инвесторларнинг ҳуқуқлари кафолатланган жойгагина йўналтирилади. Буларнинг барчаси Ўзбекистонда мавжуд. Зеро, изчил амалга оширилаётган ислохотлар тўғрисида мамлакатимиз инвестициявий жозибадор давлатга айланди.

«СОҒЛОМ ОНА ВА БОЛА ЙИЛИ» ДАВЛАТ ДАСТУРИНИНГ ИЖРОСИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 9 февралдаги 2487-сонли қарори билан тасдиқланган «Соғлом она ва бола йили» Давлат дастурининг устувор йўналишларидан бири, бу – жисмонан соғлом ва маънан етук авлодни тарбиялаш, ёшлар, айниқса, қизларнинг истеъдоди ҳамда салоҳиятини юзага чиқариш учун зарур шарт-шароитларни яратиш, хусусан, уларга илгор бизнес-ғоялари асосида тadbirkorлик фаолиятини йўлга қўйиши ва ривожлантириши учун кўмаклашишдан иборат.

Юртимизда хотин-қизларнинг ижтимоий ҳаётнинг барча соҳасида, шу жумладан, иқтисодийнинг турли тармоқларида самарали фаолият юритишини қўллаб-қувватлаш, уларнинг оила ва жамиятдаги мавқеини юксалтириш чора-тадбирлари кенг кўлам касб этмоқда. Бугунги кунда иқтисодиётда банд бўлган опа-сингилларимиз 45 фоизга етган ҳамда улар орасида аҳоли турмуш фаровонлигини оширишда ибрат кўрсатиб, давлатимизнинг юксак мукофотларига сазовор бўлган аёлларнинг сафи тобора кенгайиб бораётди.

Минглаб аёлларимиз тadbirkorлик соҳасининг турли йўналишларида ишлаб чиқариш корхоналарини очиб, хотин-қизларга иш ўринлари яратаяпти. 2016 йил давомида республикамизда хотин-қизлар учун 300 миңдан ортқ иш ўринлари ташкил қилинди. Аёллар тadbirkorлигини ривожлантириш мақсадида тижорат банклари томонидан 1,64 трлн. сўм кредит маблағлари ажратилди.

Ҳудудларда Марказий банк, Хотин-қизлар кўмитаси, «Тadbirkor аёл» ишбилармон аёллар ассоциацияси, тижорат банклари ва ҳамкор вазирлик-идоралар билан ҳамкорликда касб-ҳунар коллежларини битирган қизларни иш билан таъминлашда салмоқли натижаларга эришилди. Тadbirkorлик билан шугулланиш истагидаги икки ярим миңга яқин қизга имтиёзли кредитлар берилди.

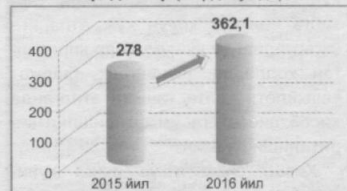
Таъкидлаш зарурки, юртимизда хотин-қизлар тadbirkorлигини қўллаб-қувватлаш банк тизимининг доимий диққат-эътиборидадир. Бу борада тижорат банклари томонидан йўналтирилган кредитлар ҳажми йилдан-йилга ошиб бормоқда. Сўнгги ўн йилда кредитлаш ҳажми ўттиз баравардан зиёд ўсгани хотин-қизлар тadbirkorлиги жадал суръатда равнақ топаётганидан далolat беради.

Навиқрон авлод ҳар бир мамлакатнинг эртанги куни, жамиятда ўзгаришларга сабаб бўладиган, бунёдкорлик ғояларини ҳаётга татбиқ этувчи муҳим куч, салоҳиятли ресурс ҳисобланади. Албатта, ёшларни ижтимоий, маънавий ва моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларини тўлақонли рўёбга чиқаришга кўмаклашиш, жамиятда муносиб ўрин эгаллаш-

рига қулай шароит яратиш орқали уларни юрт тақдири ва келажакини ҳал қилувчи катта кучга айлантириш мумкин.

Маълумки, бугунги ёшларимиз иқтисослаштирилган касб-ҳунар коллежлари ҳамда академик лицейларда таҳсил олиб, муайян касб эгаси бўлмоқда. Уларда таълим ва меҳнат фаолияти узлуксизлигини таъминлаш чоралари кўрилаётгани эса йигит-қизларнинг тadbirkorлик билан шугулланиш имкониятларини кенгайтирмоқда. Ана шу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Марказий банк томонидан касб-ҳунар коллежлари битирувчиларига микрокредитлар бериш механизми соддалаштирилиб, янада такомиллаштирилмоқда. Натижада 2010-2015 йилларда уларга бизнес фаолиятини бошлалари учун 692,9 млрд. сўмлик кредит ажратилган бўлса, 2016 йилда 362,1 млрд. сўмлик сармоа берилди.

Тижорат банклари томонидан касб-ҳунар коллежлари битирувчиларининг тadbirkorлик фаолиятини молиялаштириш учун 2015-2016 йилларда ажратилган кредитлар (млрд. сўмда)

Буларнинг барчаси юртимизда ёш тadbirkorлар сафининг кенгайишига хизмат қилаяпти, ёшларнинг жамият ҳаётида муносиб ўрин эгаллаши, ўзини ўзи банд қилишининг самарали механизмларини жорий этиш имконини яратмоқда.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистонда инвестицион ва ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, кичик бизнес ва хусусий тadbirkorликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, унинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини мутасил ошириб бориш орқали аҳоли турмуш фаровонлигининг юксалишига эришиш, мамлакатимизнинг ривожланган демократик давлатлар қаторидан мустаҳкам ўрин эгаллашини таъминлаш амалга оширилаётган ислохотларнинг устувор мақсади бўлиб хизмат қилмоқда.

МИҶОЗЛАР ЭЪТИРОФИ

Саъдулло ШОДИЕВ,

«Zamon textile export» МЧЖ раҳбари:

– Юртимизда тadbirkorлик қилиш истагидаги кишиларнинг мустақил бизнес фаолиятини йўлга қўйиб олиши учун барча шарт-шароит яратиб берилган. Айниқса, тижорат банклари томонидан кўрсатилаётган молиявий хизматлар алоҳида эътирофга лойиқ. Масалан, бизнинг пойабзал маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган корхонамиз фаолият бошлашида Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг Самарқанд вилояти бўлими яқиндан кўмаклашди. Хитой давлат тараққиёт банкнинг кредит линияси орқали ажратилган 3,5 млн. АҚШ доллари миқдорига узоқ муддатли кредит маблағлари фаолиятимизни бошлашда катта ёрдам берди.

Айни пайтда корхонамизда 40 нафар киши меҳнат қилмоқда. Ходимларнинг ғайрати ва шижоати билан ўтган йили 2,8 млн. жуфт оёқ кийим ишлаб чиқарилиб, буюртмачиларга етказиб берилди. Келажакда бизнес фаолиятимизни кенгайтириш, маҳсулотлар турини кўпайтиришни мақсад қилганимиз. Бунда яна мазкур банкнинг молиявий ёрдамига суюнаемиз.

Шаҳноза БОЛТАБАЕВА,

Қорақалпоғистон Республикаси

Қўнғирот тумани:

– «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг молиявий кўмагида гўзаллик салонини очиб, қишлоқ аёлларига замонавий хизмат кўрсатишни йўлга қўйдим, тенгдошларимни иш билан таъминладим.

Юртимизда ёшлар, хусусан, қизлар таълим-тарбиясига устувор эътибор қаратилиб, мустақил ҳаётда ҳамда жамиятда ўрнимизни топишимиз учун чексиз гaмхўрлик кўрсатилаётгани бизга янада рағбат бағишламоқда, ўзимизга бўлган ишонч ҳиссини ошираётди. Келгусида мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиб, бизнесимни кенгайтиришни, янги лойиҳалар асосида қизлар учун иш ўринлари яратишни ният қилганман.

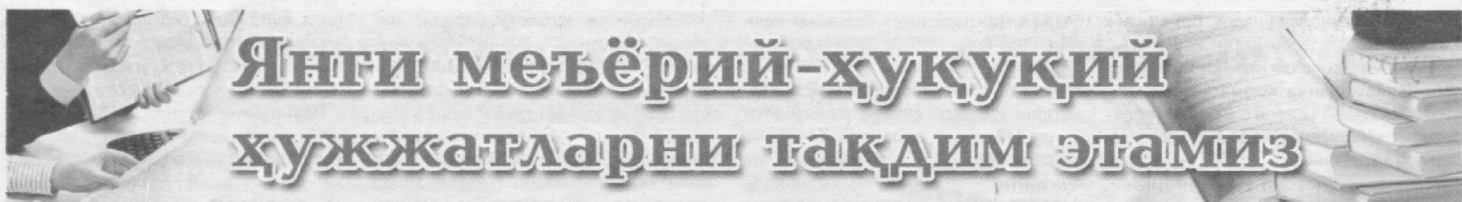
Дилзебо ҲАСАНОВА,

Сирдарё вилояти Боввут тумани:

– Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ҳамкорлигида ташкил этилган «Тadbirkor қизнинг энг яхши лойиҳаси-2016» танловида ишлаб чиқариш соҳасидаги бизнес-режа билан иштирок этдим. Ушбу лойиҳада саховатли заминимизда етиштирилган сархил меваларни замонавий технология асосида қуриштириш ва истеъмол бозорига етказиб бериш кўзда тутилган эди.

Танловда «Ишлаб чиқариш соҳасидаги энг яхши лойиҳа» номинацияси бўйича тақдирландим ва бизнесрежамни амалга ошириш учун «Қишлоққурилиш банк»дан 6,5 млн. сўм миқдорига имтиёзли кредит олиш имкониятини берувчи сертификатга эга бўлдим. Истиқболда ишлаб чиқаришни ривожлантириб, қуририлган мева маҳсулотларини ташқи бозорга чиқаришни режалаштирганман. Мана шундай ташаббусларимиз банк тизими томонидан қўллаб-қувватланаётгани бизни янада излашига, интилишга ундайди.

Мухтор ШОНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Тижорат банкларининг инвестициялар портфелини мониторинг қилиш департаменти бошқарма бошлиғи ўринбосари.

Янги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этамиз

Бюджет ташкилотлари учун ҳисоб сиёсати

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг буйруғи (рўйхат рақами 2853, 2016 йил 27 декабрь) билан «Ҳисоб сиёсати» (1-сонли БХС) Ўзбекистон Республикаси бюджет ҳисобининг стандарти тасдиқланди.

Мазкур Стандарт бюджет ташкилотларида ҳисоб сиёсатини танлаш ва қўллаш, ҳисоб сиёсатига ўзгартиришларнинг ҳисобини юритиш ҳамда молиявий ҳисоботларни тузишда қўлланилади.

Кўрсатилишича, ҳисоб сиёсати раҳбар ёки унинг ўринбосарининг буйруғи ёки фармойиши билан тасдиқланади ва йилдан-йилга изчил қўлланади. Бюджет ҳисобини тартибга солувчи қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган ҳолларда, шунингдек, бюджет ташкилоти қайта ташкил этилганда ҳисоб сиёсатига ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

Ҳисоб сиёсати ўз ичига қуйидагиларни олиши лозим:

- бюджет ташкилотининг бухгалтерия хизмати ташкилий тузилмасини;
- бюджет ташкилотда инвентаризация ўтказишнинг тартиби ва муддатларини (инвентаризация қилиш мажбурий бўлган ҳоллардан ташқари);
- бюджет ташкилоти томонидан фойдаланиладиган ва унда синтетик ва аналитик счётлар рўйхати бўлиши лозим бўлган ишчи счётлар режасини;
- ҳужжатлар айланмаси графигини;
- ҳисоб маълумотларини қайта ишлаш усулларини (қўлда ёки дастурий таъминотни қўллаш орқали);
- намунавий шакллари назарда тутилмаган, ҳўжалик операцияларини қайд қилиш учун қўлланиладиган бирламчи ҳисоб ҳужжатларининг шакллари;
- асосий воситаларнинг инвентарь рақами тузилмасини;
- бирламчи ҳисоб ҳужжатларига имзо қўйиш ҳуқуқига эга

бўлган шахслар рўйхатини;

- асосий фондларни қайта баҳолаш услубларини;
- инвентаризация қилишда (ортиқча ёки камомадда) мулкни баҳолаш услубларини;
- қўйи турувчи тасарруфдаги ташкилотларнинг ҳисобот тақдим этиш муддатларини;
- товар (иш, хизмат)лар калькуляциясини шакллантириш тартибини.

Стандарт билан ҳисоб сиёсатининг асосий принциплари белгилаб берилган, булар: иккиёқлама ёзув усулида ҳисоб юритиш, узлуқсизлик, ҳўжалик операциялари, ҳолатлар, активлар ва пассивларга пул билан баҳо бериш, ишончлилик, олдиндан кўра билиш (эҳтиёткорлик) ва бошқалар.

Ҳужжатга кўра, бюджет ташкилоти қуйидагиларни очиб бериши даркор:

- Стандарт номини;
- ҳисоб сиёсатининг ўзгариш хусусиятини;
- ишончли ва талаб этиладиган ахборотни олиш имконини берадиган янги ҳисоб сиёсатини қўллаш сабабларини;
- ҳисоботда акс эттирилган жорий давр учун ва ҳар бир олдинги давр учун молиявий ҳисоботнинг ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган қисмини ҳар бир моддалар қаторига киритилган тузатишлар суммасини амалда имкони борича очиб бериши лозим.

Мазкур ҳужжатнинг тўлиқ матни билан, у билан боғланган бошқа қонун ҳужжатларига шарҳлар ва ҳаволалар билан яқин кунларда «Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги» ахборот-қидирув тизимида танишиш мумкин.

Академиклар моддий рағбатлантирилади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 29 декабрдаги ПФ-4907-сонли Фармони билан Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиклари фаолиятини такомиллаштириш ва рағбатлантириш чора-тадбирлари тасдиқланди.

2017 йил 1 январдан бошлаб 10 ЭКИҚ миқдоридида жисмоний шахслардан олинadиган даромад солиғисиз ойлик гонорар тўланиши ана шундай чоралар қаторига киради.

Бундан ташқари, академикларга бир нафар кузатувчи билан Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ўзбекистон Қасаба уюшмалари федерацияси Кенгаши, республика давлат ва ҳўжалик бошқаруви органларининг санаторий-соғломлаштириш муассасаларида, шунингдек, Ялта ва Кисловодск шаҳарларидаги «Ўзбекистон» курорт-соғломлаштириш АЖнинг санаторийларида соғломлаштириш курсидан бепул фойдаланиш ҳуқуқи тақдим этилди.

Кўрсатилган ҳуқуқдан бир йилда бир марта ўзлари учун мақбул бўлган муддатда фойдаланишлари мумкин. Бунда санаторий-соғломлаштириш муассасаларига йўлланмалар қиймати Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қопланади.

Ҳужжатда қуйидаги масалалар бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш ва Вазирлар Маҳкамасига киритиш топширилган:

- Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоларини фан-таълим ва ишлаб чиқариш жараёнларига фаол жалб этиш, фан, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини чуқурлаштиришда, шунингдек, юқори малакали кадрлар тайёрлашда уларнинг ролини кучайтириш механизмини жорий этиш;
- фан-таълим муассасаларида ва саноат корхоналарида самарали ишлаш учун зарур шарт-шароитлар яратиш.

Эслатиб ўтамай, Фанлар академиясининг академиклари илм-фанни жаҳон андозалари талаблари даражасида юсак илмий аҳамиятга эга бўлган илмий ишлар билан бойитган, илмий жамоатчилик томонидан тан олинган илмий мактаб яратган, илмий ютуқлари мамлакатнинг интеллектуал ва иқтисодий салоҳиятини ривожлантириш ва кучайтиришга жавоб берадиган, ёши 65 дан ошмаган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўлган фан докторларидан сайланади (Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Уставининг 27-банди).

Нотижорат ташкилотлари бошқа даромадлардан солиқ тўламайди

Нотижорат ташкилотларининг фаолиятида ҳам доим солиқ бўйича қўллаб саволлар юзага келади. Ушбу мақолада – мазкур ташкилотларда солиқ солишга тааллуқли қонунчиликдаги янгиликлар хусусида тўхталамиз.

Солиқ кодекси (СК)га мувофиқ нотижорат ташкилотлари (кейинги ўринларда – НТТ) ўзининг асосий фаолият тури бўйича фойда солиғи (СКнинг 126-моддаси) ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи (СКнинг 295-моддаси) тўловчилари ҳисобланмайди. Аммо тадбиркорлик фаолиятидан олинган даромадлардан улар ушбу турдаги солиқларни умумбелгиланган тартибда тўлашлари даркор.

Бунда амалиётда СКнинг 132-моддасида кўзда тутилган бошқа даромадлар НТТ учун тадбиркорлик фаолиятидан олинган даромадлар ҳисобланадими ёки йўқми, деган саволлар уларда юзага келган.

Солиқ кодексининг 126, 257, 265, 279 ва 295-моддаларига киритилган қўшимчаларнинг аниқлаштиришича, СКнинг 132-моддасида кўзда тутилган бошқа даромадларга НТТ учун тадбиркорлик фаолиятидан олинган даромадлар сифатида қаралмайди.

Бироқ мол-мулкни оператив ва молиявий ижарага беришдан олинган даромадлар, шунингдек, роялти тарзидаги даромадлардан НТТ фойда солиғи ҳамда ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғини тўлаши керак бўлади.

Мол-мулкни оператив ижарага бериш, шунингдек, интеллектуал мулк объектларига ҳуқуқни бериш ёки улардан фойдаланиш ҳуқуқини тақдим этиш 2017 йилнинг 1 январидан НТТлар учун ҚҚС бўйича солиқ солинадиган оборот ҳисобланади. Бу СКнинг 197-моддасига киритилган қўшимчаларда назарда тутилган.

Эслатиб ўтамай, НТТ Ўзбекистон Республикаси норезидентларидан олинadиган ишлар ва хизматлар, шунингдек, республика ҳудудига товарларни импорт қилиш қисмида ҚҚС тўловчиси ҳисобланади. Уларнинг дивидендлар ва фоизлар тарзидаги даромадларига эса тўлов манбаида белгиланган тартибда солиқ солинади.

Тошкент шаҳридаги давлат кўчмас мулкидан фойдаланганлик учун ижара тўловининг ставкалари тасдиқланди

Тошкент шаҳар ҳокимининг 2016 йил 29 декабрдаги 1161-сонли қарори билан қуйидагилар тасдиқланди:

Тошкент шаҳридаги давлат кўчмас мулкидан фойдаланганлик учун 2017 йилда қўлланиладиган ижара тўловининг энг кам ставкалари;

Ижара тўловини (ижара тўловининг таянч ставкасини) ҳисоблаб чиқиш тартиби;

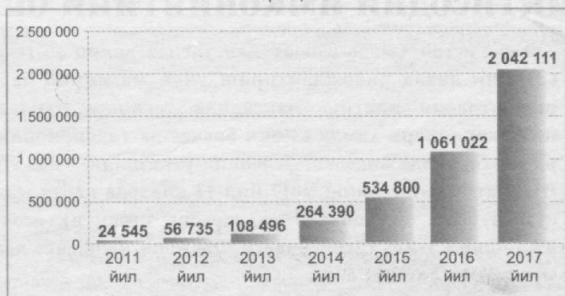
Ижара тўловини ҳисоблаб чиқишда тижорат мақсадида фойдаланишда қўлайлик оширувчи коэффициентни қўлланиладиган Тошкент шаҳрининг марказий қатнов кўчалари рўйхати.

Ҳужжат давлат тилида қабул қилинган ва 2017 йил 1 январда кучга кирди.

МАСОФАДАН БАНК ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТУВЧИ
ТИЗИМЛАРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР СОНИ, 2017 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРЬ ҲОЛАТИГА

№	Банк	«Интернет-банкнинг» ва «Банк-мижоз»	«SMS-банкнинг» ва «Мобиль банкнинг»	Яқун
1	ТИФ Миллий банки	11 048	466 647	477 695
2	«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ	16 207	48 139	64 346
3	«Агробанк» АТБ	27 227	798 896	826 123
4	«Ипотека-банк» АТИБ	9 148	55 517	64 665
5	«Микрокредитбанк» АТБ	3 969	52 645	56 614
6	АТ Халқ банки	5 200	12 117	17 317
7	ЧЭКИ «Савдогар» АТБ	1 231	2 900	4 131
8	«Қишлоқ қурилиш банк» АТБ	2 770	43 407	46 177
9	«Туронбанк» АТБ	3 175	8 198	11 373
10	ЧЭКИ «Намкорбанк» АТБ	21 198	80 486	101 684
11	«Асака» АТБ	2 904	128 151	131 055
12	«Ипак йўли» АИТБ	5 563	15 862	21 425
13	«УТБанк» АЖ	256	189	445
14	«Трастбанк» ХАБ	3 248	2 910	6 158
15	АТ «Алоқабанк»	4 258	116 955	121 213
16	«КДВ Bank O'zbekiston» АЖ	378	3 363	3 741
17	«Туркистон» ХАТИБ	702	539	1 241
18	«Содерот» шўъба банки	10	14	24
19	«Универсалбанк» ХАТБ	1 290	4 700	5 990
20	«Капиталбанк» АТБ	5 822	37 550	43 372
21	«Равнақ-банк» ХАТБ	694	478	1 172
22	«Давр-банк» ХАТБ	3 329	3 760	7 089
23	«Invest Finance Bank» АТБ	1 842	5 882	7 724
24	«Asia Alliance Bank» АТБ	2 561	7 210	9 771
25	«Hi-Tech Bank» ХАТБ	190	62	252
26	«Orient Finans» ХАТБ	1 409	9 905	11 314
Жами		135 629	1 906 482	2 042 111

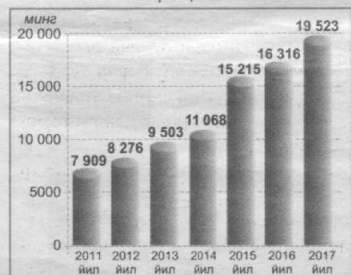
Масофадан банк хизматларини кўрсатувчи тизимлардан фойдаланувчилар сони, 1 январь ҳолатига

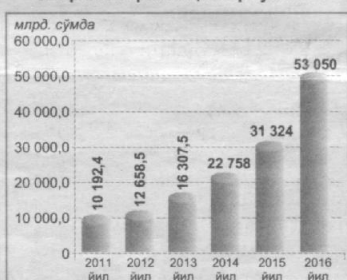
Масофадан банк хизматларини кўрсатувчи тизимлардан фойдаланувчилар сони, (турлари бўйича) 1 январь ҳолатига

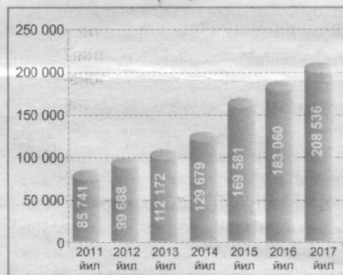
Муомалага чиқарилган банк карталари сони, 1 январь ҳолатига

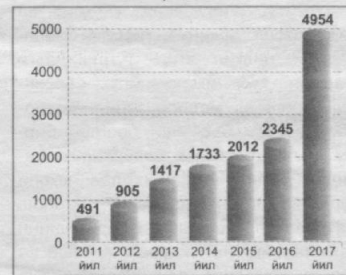
Жисмоний шахсларнинг миллий валютадаги банк карталари орқали амалга оширилган транзакциялар суммаси

Ўрнатилган ҳисоб-китоб терминаллари сони, 1 январь ҳолатига

Ўрнатилган банкомат ва инфокиосклар сони, 1 январь ҳолатига

Ахборот ва статистика бўлими томонидан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки (www.cbu.uz) сайти материаллари асосида тайёрланди.

Пластик карталар муомаласи ортимоқда

2017 йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, «Асака» акциядорлик-тижорат банки томонидан муомалага чиқарилган пластик карталар сони 2016 йилнинг шу даврига нисбатан 226 535 донага кўпайиб, 1 730 985 донани ташкил этди. Ушбу давр мобайнида жойларга 11 128 донна терминал ўрнатилди.

Шунингдек, банкда пластик карталар орқали амалга оширилаётган нақд пулсиз ҳисоб-китоблар ҳажми ҳам ортимоқда. 2016 йилда ушбу воситалар орқали амалга оширилган транзакциялар миқдори 2 621,4 млрд. сўмни, шундан савдо айланмалари 2 474,8 млрд. сўмни ташкил қилди. 120,2 млрд. сўм ҳажмида коммунал тўловлари тўланди.

«Асака» банк ўз мижозлари ва шу билан бирга бошқа тижорат банклари томонидан хизмат кўрсатилаётган корхона ва ташкилотларда «иш ҳақи» лойиҳаларини жорий этиш бўйича фаол ишлар олиб бормоқда. Ҳисобот даврида муассаса 11 030 та корхона ва ташкилот билан мазкур йўналишда ҳамкорлик ўрнатди.

Пластик карталарга ҳимат кўрсатиш сифатини ошириш мақсадида қўшимча инфокиосклар харид қилди. Ҳозирда

банк томонидан ўрнатилган 66 донна инфокиоск ва 27 донна банкомат орқали пластик карталар эгаларига замонавий, тезкор ва сифатли хизматлар кўрсатиб келинмоқда.

банк томонидан «MasterCard» ва «Maestro» халқаро пластик карталари эгаларига муассаса банкоматларидан нақд пул маблағларини ўз истаklarига кўра миллий валюта (расмий курс бўйича) ёки

Банкда 2016 йилда нақд пулсиз амалга оширилган транзакциялар миқдори 2 621,4 млрд. бўлиб, шундан савдо айланмалари 2 474,8 млрд. сўмни, коммунал тўловлари ҳажми 120,2 млрд. сўмни ташкил қилди.

Банк мижозлари орасида «SMS inform» хизматида уланаётган мижозлар сони ҳам тобора ошиб бормоқда. 2016 йилда 307 275 нафар мижоз мазкур хизмат ёрдамида ўз ҳисобига пул маблағларининг кириш ёки чиқим қилинишини, савдо-сервис тармоқларидаги транзакциялар ва бошқа ахборотларни олиш имкониятига эга бўлдилар.

Бундан ташқари, «Асака»

АҚШ долларларида олиш имконияти яратилган.

2016 йилда банк томонидан эмиссия қилинган халқаро пластик карталар сони 9,3 фоизга кўпайиб, 157 671 донани ташкил қилди. Бугунги кунда банкда ушбу турдаги карталар орқали нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг автоматлаштирилган тизимини кенгайтириш бўйича ишлар давом эттирилмоқда.

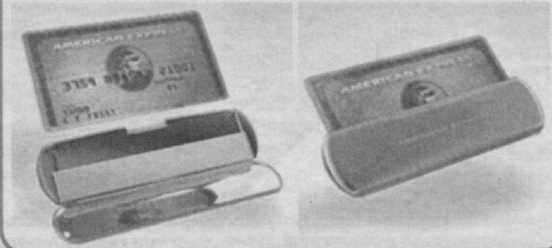
Наргиз АҲМЕДОВА.

ДУНЁДАГИ НОЁБ БАНК КАРТАЛАРИ

Бугунги кунда турли мамлакатлардаги банклар ўз мижозларининг пластик карталардан фойдаланиш босқисиди иштиёқини кучайтиришга ҳаракат қилмоқда, уларга турфа хил таклифлар тақдим этмоқда. Бирок одамларни кобрендингли ёки алоқасиз карталар, микрочипли, кэш-бэкли ёки бошқа хилдаги имтиёзларни тақдим этувчи карталар билан ҳайрон қолдириб бўлмайдми. Чунки «пластик карта» жаҳоннинг янги тарихида қимматли ахборотни ўз ичига олувчи воситага ҳам айланиб улгурди.

«КАПАЛАК» КАРТА

«American Express» «капалак карта»ни ишлаб чиқди. Карта бутунлай тахланади ва калит сақловчи мосламага уланган кумуш гилофга солинади. Қулай, ўзига хос, ноанъанавий ва чиройли.

Интернет материали асосида тайёрланди.

ЭИЗ ҳудудлар ижтимоий-иқтисодий имкониятини оширади

Ўзбекистон Савдо-саноат палатасида эркин иқтисодий зоналар (ЭИЗ)ни янада ривожлантириш учун максимал даражада қулай шароитларни яратиш мақсадида тегишли давлат органларининг вакиллари ҳамда кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари иштирокида видеоконференция ўтказилди. Унда Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 12 январда қабул қилган «Ургут», «Ғиждувон», «Қўқон» ва «Хазорасп» эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармони ижросига доир масалалар муҳокама қилинди.

Тадбирда сўз олганлар эркин иқтисодий зоналарни ташкил этиш дастлаб 1996 йилда Биринчи Президентимиз Ислам Каримов томонидан Ўзбекистон Республикасининг «Эркин иқтисодий зоналар тўғрисида»ги Қонунини қабул қилиш асосида йўлга қўйилганлиги, бу мамлакатимизга тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб қилиш ва ижтимоий-иқтисодий жабҳаларни жадал ривожлантиришга хизмат қилаётганини таъкидладилар.

Маълумки, ўтган йилларда Навоий вилоятида эркин индустриал-иқтисодий зона ҳамда «Ангрен» ва «Жиззах» махсус индустриал зоналари ташкил этилиб, миллий иқтисодиётимизни барқарорлаштириш, ҳудудлар имкониятини ошириш йўлида муҳим қадам қўйилди.

«Ургут», «Ғиждувон», «Қўқон» ва «Хазорасп» эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармон ҳам иқтисодиётни эркинлаштириш ва модернизациялаш борасида янги босқични бошлаб берди. Хужжат ташқи бозорлар талабидан келиб чиққан ҳолда юқори қўшимча қўйимга эга рақобатбардор маҳсулотлар ишлаб чиқарилишини таъминлайдиган минерал хомашё ва қишлоқ хўжалиги ресурсларини чуқур қайта ишлаш бўйича замонавий ишлаб чиқаришларни ташкил этишга хорижий ва маҳаллий инвестициялар-

ни жалб қилиш учун қулай шароитларни шакллантириш, шунингдек, Самарқанд, Бухоро, Фарғона ва Хоразм вилоятларининг ишлаб чиқариш ва ресурс салоҳиятларидан комплекс ва самарали фойдаланиш, шу аснода янги иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли даромадларини ошириш мақсадида имзоланди.

Фармонга биноан, «Ургут», «Ғиждувон», «Қўқон» ва «Хазорасп» эркин иқтисодий зоналарининг келгусида муддатни узайтириш эҳтимоли билан 30 йил мобайнида фаолият юритиши кўзда тутилган. Ушбу давр ичида ЭИЗда алоҳида солиқ ва божхона имтиёзлари амал қилади.

Бундай ҳудудларда ташкил этилган корхоналар ўртасида яқин кооперация алоқаларини ўрнатиш ва саноат кооперациясини ривожлантириш, маҳсулотларни стандартлаштириш, сертифициклаш ва маркировкалаш бўйича илмий-ишлаб чиқариш марказларини яратиш вазифалари белгиланган.

Тадбирда ЭИЗ ҳудудларида алоҳида солиқ, божхона ва валюта режими амал қилиши, тадбиркорлик субъектларига комплекс хизмат кўрсатувчи «ягона дарча» тизими иш юритиши маълум қилинди. Иштирокчилар ЭИЗларни янада ривожлантириш ва уларнинг самарадорлигини ошириш бўйича ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Гулшан ЮСУПОВА.

Энергетика тармоғидаги инвестициявий лойиҳа

Қашқадарё вилояти Толимаржон иссиқлик энергия станцияси (ИЭС)ни модернизация қилиш ишлари якунлади. Умумий қиймати 1,28 млрд. АҚШ доллари бўлган ушбу лойиҳа Осий тараккиёт банкининг 350 млн. доллар, Япония халқаро ривожланиш агентлиги (ЈІСА)нинг 300 млн. доллар, Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараккиёт фондининг 250 млн. доллар миқдоридаги кредити ва «Ўзбекэнерго» акциядорлик жамиятининг ўз маблағлари ҳисобига молиялаштирилди.

Маълумки, 2013 йилнинг мартада «Daewoo» ва «Hyundai» (Жанубий Корея) компаниялари халқаро тендер натижаларига кўра, «Ўзбекэнерго» АЖ билан Толимаржон ИЭСни модернизация қилиш бўйича 861 млн. долларлик шартномани имзолаган. Битим шартларига кўра, консорциум станцияда ҳар бири 450 мВт. бўлган иккита буг-газ ускунасини ўрнатиши лозим эди. Лойиҳа доирасида қурилмаларни Япониянинг «Mitsubishi Corporation» корпорацияси етказиб берган.

Айни пайтда амалга оширилган ушбу инвестиция лойиҳасига кўра, Толимаржон ИЭСда ўрнатишга жами қуввати 900 мВт. бўлган иккита буг-газ қурилмаси асосида электр энергияси ишлаб чиқарилмоқда.

Эъзоз КАМОЛОВА.

Туризмнинг ривожини иқтисодиётни юксалтиради

Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси томонидан мамлакатимизда туризм соҳасини ривожлантириш, меҳмонхоналарда сайёҳларга сифатли хизмат кўрсатишни такомиллаштириш ҳамда мазкур йўналишдаги муаммолар ва камчиликларни бартараф этиш масалаларига бағишланган йиғилиш ташкил этилди.

«Ўзбекистон» меҳмонхонасининг мажлислар залида бўлиб ўтган мазкур тадбирда бир қатор мутасадди ташкилотлар, Марказий банк, шунингдек, пойтахтимиз ва вилоятлардаги меҳмонхоналарнинг вакиллари иштирок этди. Тадбирда сўз юритилганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг «Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони тизимдаги янги ислохотлар даврини бошлаб берди. Таъкидланганидек, мамлакатимизда сайёҳлик оқимини оширишда меҳмонхоналарнинг ўрни ниҳоятда муҳимдир. Маълумотларга кўра, айни пайтда республикамызда 624 та меҳмонхона ҳужалиги ва 1000 га яқин сайёҳлик фирмалари фаолият юритмоқда.

Йиғилишда соҳа мутахассислари томонидан туризмни ривожлантиришнинг яхлит концепциясини ишлаб чиқиш ва изчил амалга ошириш, туризм соҳасининг ҳуқуқий ва ташкилий асосларини такомиллаштириш, ҳудудларда янги туризм маҳсулотлари яратиш ва уларни жаҳон бозорида тарғиб қилишга оид масалалар ҳам муҳокама қилинди.

– Қадимдан бутун дунё эътибори-

ни ўзига жалб этиб келган юртимиз ҳудудида турли давр ва цивилизацияга дахлдор турт миндан ортиқ қадимий меъморлик ва санъат ёдгорликлари мавжуд, – дейди Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси матбуот котиби Т.Мирзаев. – Улардан 140 таси ЮНЕСКО томонидан ёдгорликлар олинган тарихий объектлар рўйхатига киритилган. Шунинг ўзи Ўзбекистонда туризм соҳасини ижтимоий-иқтисодий комплекснинг муҳим таркибий қисмларидан бирига айлантириш учун барча шарт-шароитлар мавжудлигидан далолат беради.

Тадбирда айтилганидек, туризмга иқтисодиётнинг стратегик сектори мақоми берилиши ушбу соҳани барча ҳудудлар ва ўзаро боғлиқ тармоқларни комплекс равишда жадал ривожлантиришнинг етакчи қучига, иқтисодиётни диверсификациялаш, таркибий ўзгартириш ва барқарор ривожланишнинг қудратли воситасига айлантириш, яратиладиган ялпи ички маҳсулотда, маҳаллий бюджет даромадларида туризмнинг улушини кўпайтириш имконини яратади. Бу эса, Ўзбекистоннинг жозибдор туризм маркази сифатидаги ижобий қиёфасини шакллантиришга хизмат қилади.

Ёрқин ОЧИЛОВ.

«101» огоҳлантиради!

Ёнғин хавфсизлигини таъминлашга доим масъулмиз

Барчамиз қиш кунлари ўз уйимизни иситишга ҳаракат қиламиз ва бунинг учун махсус ускуналардан фойдаланамиз. Айниқса, бозорларда арзон нархда сотилаётган, қўлбола усулда ясалган электр иситкичлари ҳамшахарларимиз орасида кенг тарқалган.

Бундай ускуналар тез қизийди, хонани иситади, шунингдек, овқат пиширишга ҳам қулай. Шунинг учун бўлса керак, баъзи уй бекалари ушбу давлат стандартига тўғри келмайдиган электр ускунасида фойдаланади.

Аmmo очиқ спиралли қизиб турган плитанинг устига бирон-бир тез ёнувчи нарса бехосдан тушиб кетса, хонада ёнғин келиб чиқиши мумкин. Бундай бепарволиклар натижасида биргина Юнусобод туманида 2016 йилнинг 12 ойи мобайнида 231 та ёнғин (2015 йилда 236 та) содир бўлиб, қўрилган моддий зарар 264091300 сўмни (2015 йилда 320872000 сўмни) ташкил этган. Энг ачинарлиси, ушбу ёнғинларда 5 нафар фуқаро қуйиш орқали тан жароҳати олган (2015 йил 4 нафар), 3 нафар инсон ҳалок бўлган (2015 йил 1 нафар).

Одатда, бир хонадонда катта ёнғин содир бўлса, шу уй эгаларининг «бур-

нига сув кирди», деймиз, чунки йиллар давомида йиққан даромади, уйи ва жиҳозларидан ўриш неча дақиқаларда айрилиб қолади. Ён-атрофидаги кўниқўшиллар нима сабабдан ёнғин чиққанини билса-да, афсуски, бундан ўзларига тегишли хулоса чиқариб олмайдди.

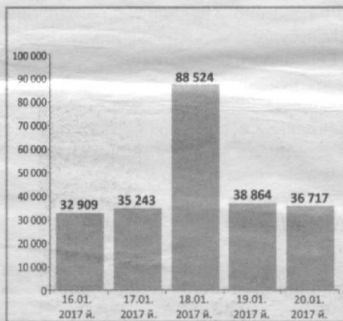
Ҳар бир инсон газ ёки электр ускуналаридан фойдаланиш қоидаларини яхши билиши лозим. Бундан ташқари, уйларнинг ёнғинга қарши ҳолатини доимо назорат қилиш барча хонадон эгаларининг масъулиятли вазифаси бўлиши керак. Ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилган фуқаролар ўзини, оила аъзоларини ўт балосидан асраб, уйларидан доимо хурсандчилик ва кут-барака аримаслигига ишончимиз комил.

Шерзод ИСЛАМОВ,
Юнусобод тумани ИИБ ЁХБ
инспектори, кичик сержант.

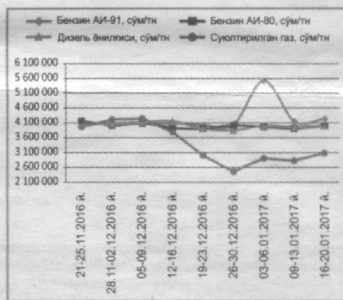
ЎзРТХБда сотувга қўйилган товарларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

	21-25.11. 2016 йил	28.11-02.12. 2016 йил	05-09.12. 2016 йил	12-16.12. 2016 йил	19-23.12. 2016 йил	26-30.12. 2016 йил	03-06.01. 2017 йил	09-13.01. 2017 йил	16-20.01. 2017 йил
Пахта ёғи, сўм/тн	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260	3 435 260
Бугдой уни олий нав, сўм/тн	1 274 675	1 245 358	1 272 540	1 268 858	1 268 493	1 265 834	1 265 834	1 275 360	1 286 372
Бугдой уни биринчи нав, сўм/тн	906 834	884 760	884 136	890 686	916 410	886 000	886 000	883 799	886 705
Бугдой (ем учун), 4-класс	742 176	737 818	737 818	737 818	743 451	744 130	744 130	753 038	750 254
Бугдой (ем учун), 5-класс	673 090	683 905	683 905	683 905	679 832	687 952	687 952	701 834	692 754
Шакар, сўм/тн	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070	3 857 070
Бензин АИ-80, сўм/тн	4 094 748	3 927 302	4 006 404	3 834 620	3 803 192	3 924 882	3 867 770	3 814 908	3 891 596
Бензин АИ-91, сўм/тн	4 000 000	4 000 000	4 000 000	3 997 253	3 946 659	3 963 022	5 601 933	4 078 027	4 164 579
Дизель ёнилгиси, сўм/тн	3 931 480	3 990 906	4 038 411	4 062 167	3 794 386	3 729 743	3 898 796	3 854 381	3 893 654
Суолтирилган газ, сўм/тн	3 866 801	4 141 350	4 181 392	3 669 279	2 803 613	2 203 330	2 699 432	2 609 300	2 887 137
Писта ёғи шроти, сўм/тн	720 000	1 200 099	1 200 099	1 200 099	1 200 099	1 200 099	1 200 099	1 200 099	600 999
Пахта чигити шроти, сўм/тн	990 395	989 981	990 064	990 166	989 868	983 488	983 071	987 502	986 981
Пахта чигити шелухаси, сўм/тн	493 853	490 131	494 421	492 824	493 367	491 038	490 404	492 067	492 966
Азот-фосфорли ўғит (қолда), сўм/тн	637 001	637 001	637 001	637 001	637 001	637 001	637 001	637 001	637 000
Аммофос 44:10 (уюм ҳолатида), сўм/тн	1 396 300	1 396 300	1 396 300	1 397 164	1 399 101	1 406 209	1 408 571	1 407 548	1 434 704
Кальцийланган сода (қолда), сўм/тн	901 717	891 115	890 053	896 171	891 266	898 043	891 554	941 976	965 274
Аммоний сульфат (уюм ҳолатида), сўм/тн	379 564	394 000	394 000	394 423	394 132	393 849	396 328	399 312	393 962
Арматура (СТ25-35ДС), сўм/тн	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999	5 367 999
Қурилиш битуми, сўм/тн	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000
Мис катанкаси, сўм/тн	34 208 232	34 208 232	35 447 626	36 082 768	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424	36 680 424
Полиэтилен (F-0120), сўм/тн	13 000 000	13 000 000	9 991 857	9 807 790	9 807 790	9 807 790	9 969 399	9 605 584	9 605 584
Қўмир (2 БОМСШ 0-50), сўм/тн	150 971	178 390	178 390	178 390	178 390	161 003	161 003	161 003	161 003
Цемент (М-400 Д-20), сўм/тн	293 090	306 015	301 711	319 823	321 305	339 029	357 322	389 998	386 493
Шифер (8 тўлқинли), сўм/лист бирлигида	27 791	28 591	26 155	26 072	24 531	24 071	24 071	26 536	28 188

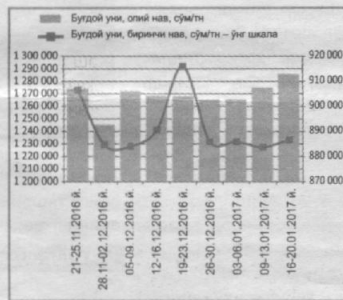
Биржа савдолари динамикаси, млн. сўмда

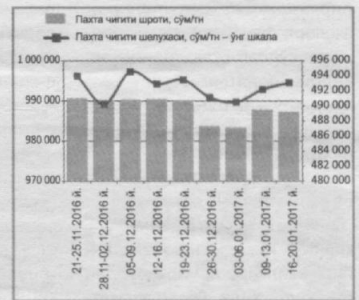
ЎзРТХБда сотувга қўйилган бензин, дизель ёнилгиси ва суолтирилган газнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

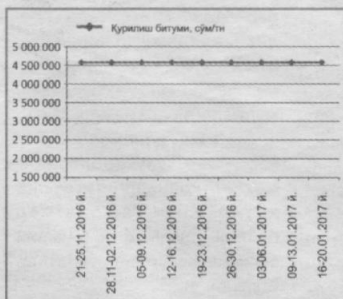
ЎзРТХБда сотувга қўйилган бугдой унининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

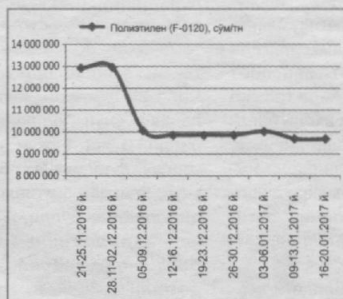
ЎзРТХБда сотувга қўйилган шрот ва шелуханинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

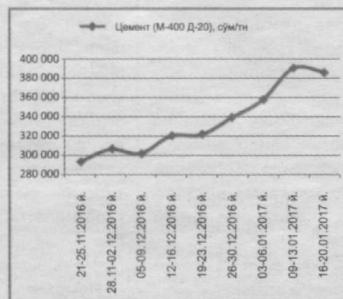
ЎзРТХБда сотувга қўйилган қурилиш битумининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

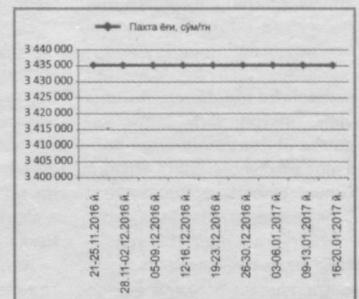
ЎзРТХБда сотувга қўйилган полиэтиленнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

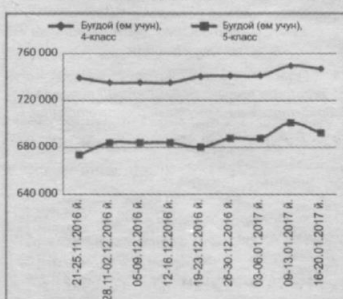
ЎзРТХБда сотувга қўйилган цементнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

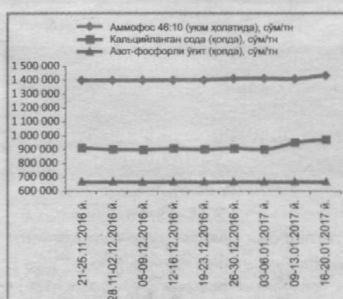
ЎзРТХБда сотувга қўйилган пахта ёғининг ҳафталик ўртача мақбул нархи

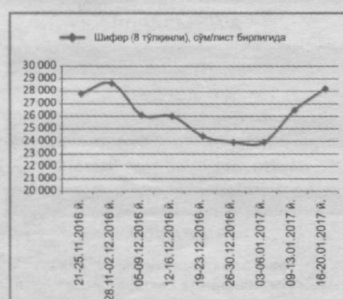
ЎзРТХБда сотувга қўйилган бугдойнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

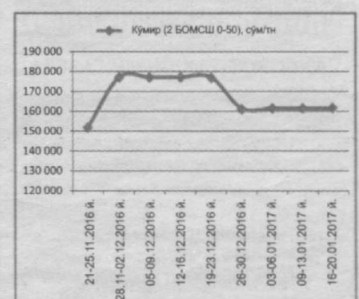
ЎзРТХБда сотувга қўйилган кимёвий маҳсулотларнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

ЎзРТХБда сотувга қўйилган шифернинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

ЎзРТХБда сотувга қўйилган қўмирнинг ҳафталик ўртача мақбул нархи

Экспорт шартномалари имзоланди

Мамлакатимиз тadbиркорлари Германия пойтахти Берлин шаҳрида ўтказилаётган «Яшил ҳафта – 2017» кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари халқаро ярмаркасида ўз маҳсулотлари ва хизматлари билан иштирок этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 5 октябрдаги «Тadbиркорлик фаолиятининг жадал ривожланишини таъминлашга, хусусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилишга ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатидан яхшилашга доир қўшимча чора-тadbирлар тўғрисида»ги Фармони тadbиркорларга янада кенг йўл очди. Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик субъектларининг экспорт фаолияти ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда. Тadbиркорларимиз чет элларда ўтказилаётган йирик халқаро ярмаркалар, бизнес-форум ва кооперацион биржаларда иштирок этиб, маҳсулот ва хизматларини сотмоқда.

«Яшил ҳафта – 2017» кишлоқ хўжалиги соҳасидаги йирик халқаро ярмаркалардан биридир. Унда 66 мамлакатдан 1 минг 650 фирма ва компания иштирок этмоқда. Мазкур форумда кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, уларни етиштириш ва қайта ишлашга оид энг сўнгги ютуқлар намойиш этилаётди.

Ўзбекистон бу борада улкан салоҳиятга эга. Мамлакатимиз ўрик, олхўри, узум, ёнғоқ, қарам ва бошқа қўллаб-мева-сабзавот маҳсулотларини экспорт қилиш бўйича дунёдаги ўнта етакчи давлат қаторида туради. Бугунги кунда 180 турдан зиёд мева-сабзавот ва уларни қайта ишлаш асосида тайёрланган маҳсулотлар дунё бо-

зорларига экспорт қилинаётди. Сўнгги уч йилда ташқи бозорга йўналтирилган кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми уч баробардан ошди.

Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармасидан маълум қилишларича, тadbиркорларимиз мазкур халқаро форумда 23 январьга Германия, Австрия, Туркия каби давлатларнинг фирма ва компаниялари билан жами 11,8 млн. долларлик экспорт шартномалари имзолаган.

Ўзбекистон компаниялари халқаро ярмарка иштирокчилари билан ўзаро алоқа ўрнатиш ва ҳамкорликни ривожлантиришга оид музокара олиб бормоқда. Тadbир қатнашчилари Ўзбекистон миллий тендида мамлакатимизнинг кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш борасидаги салоҳияти ва имкониятлари, соҳада таклиф этилаётган хизматлар билан танишмоқда.

Ярмарка доирасида Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси билан Германия – Ўзбекистон савдо ваколатхонаси ўртасида Германияда мазкур жамғарма ваколатхонасини очишга оид битим имзоланди.

Халқаро кўргазма 29 январьга қадар давом этади.

Ў.А.

Банк музейлари:

«Келинг, ҳис қилинг, хулоса чиқаринг»

Дунёнинг турли давлатларидаги Марказий банклар қошида ташкил этилган музейларнинг ёши нисбатан катта эмас: уларнинг аксарият қисми сўнгги 20 йил ичида очилган. Бундай музейларга асос солинишидан қўзланган мақсад нафақат ўз мамлакатларидаги нумизматик тўплам ҳақида кенг жамоатчиликни хабардор қилиш, балки банк тизими, унинг иқтисодий тараққиёти ва шубҳасиз, Марказий банкларнинг иқтисодиётга таъсири ҳақида батафсил маълумот беришдан иборат. Уларга ташриф буюрувчилар бир пайтнинг ўзида янгидан-янги таассуротлар билан биргаликда фойдали маълумотларга ҳам эга бўлиши аниқ.

АНГЛИЯДАГИ БАНК МУЗЕЙИ (ЛОНДОН)

Лондондаги бу муассаса замонавий руҳда безатилганлиги билан бошқа музейларга ҳар томонлама намуна вазифасини ўтай олади. Англия банкига 1694 йилда асос солинган бўлиб, унда давлатнинг пул ва савдо тарихини ўзида намён этувчи қадимий осори атиқалар мавжуд эди.

Аммо у узоқ вақт мобайнида унга киришга алоҳида тоифадаги шахсларга рухсат этилган. 1988 йилда қиролича музей эшиги барча учун бир-

дек очқилигига изн берди. Музейдан китоблар, қимматбаҳо қоғозлар, банкнотлар, расмлар, фотосуратлар, қурол ва жиҳозлар сингари экспозициялар ўрин олган. Хоналаридан бирида XVIII аср охирида ишлаган банк идорасининг кўриниши акс эттирилган.

Экспозицияларнинг энг дурдонаси олтин билан тўлдирилган ўқ ўтмайдиган, шаффоф пирамида ҳисобланади. Фонд бозоридagi савдо жараёнига ўхшаш ҳолатни акс эттирувчи

интерактив ўйин эса ташриф буюрувчи ёшларда катта таассурот уйғотиши мумкин.

БЕЛЬГИЯ МИЛЛИЙ БАНКИ МУЗЕЙИ (БРЮССЕЛЬ)

Пул – маданий воқелик... 1982 йилда Бельгия Миллий банки қошида ташкил этилган музейга ташриф буюрган ҳар бир томошабин музейнинг марказий мавзуси айнан шундай экан-

лигини ҳис қилади. Муассаса диққат марказида нумизматик тўплам ва банкнот тарихи туради. Музейдан жаҳоннинг барча минтақаларида қўлланилган дастлабки пуллар ўрин олган. Бинобарин, Мин сулоласи даврининг илк пул банкнотлари, Европадаги банкнотларнинг дастлабки замонавий кўриниши акс эттирилган пуллар, XVII аср охирида Швецияда чоп этилган пуллар, шунингдек, XX асрда инқироз пайтида Германия ва Венгрияда чиқарилган энг катта номинал қийматли қоғоз пуллар мавжуд.

Албатта, музейда Бельгия Миллий банкининг аҳамияти ва тарихини кўрсатишга алоҳида эътибор қаратилган.

Ахборот ва статистика бўлими томонидан интернет материаллари асосида тайёрланди.

Бўш иш ўринлари ярмаркаси

Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ туманида бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди.

Туман ҳокимлиги, прокуратура, Бандликка кўмаклашиш маркази ҳамкорлигида Мўйноқ саноат-транспорт касб-хунар коллежида ташкил этилган тadbирда аҳоли бандлигини таъминлаш, айниқса, хотин-қизлар ва ёшларни ижтимоий қўллаб-қувватлашга қаратилаётган доимий эътибор юксак самаралар бераётгани таъкидланди.

Ярмаркада тумандаги корхона, ташкилот ва муассасалар, фермер хўжаликлари, тadbиркорлик субъектлари томонидан 45 бўш иш ўрни тақдим этилди. Тadbир давомида 20 фуқарога ишга жойлашиш учун йўлланма берилди, 3 иштирокчи тadbиркорлик фаолиятини бошлаш учун банкдан имтиёзли кредит оладиган бўлди.

– Коллежнинг охириги босқичида таҳсил олмоқдаман, – дейди Нурсултон Айтжанов. – Ярмарка-

да қатнашиб, ўз бизнесимни бошлаш ниятида ҳужжатлар топширдим. Банк томонидан бериладиган имтиёзли кредит эвазига ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб, уч тенгдошимни иш билан таъминлашни мўлжалламоқдаман.

Ярмарка давомида мутахассислар фуқароларнинг меҳнат қонунчилигига оид имтиёз ва кафолатлар бўйича ҳуқуқий билимини ошириш юзасидан суҳбатлар ўтказди.

Ў.А.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma Hamkor» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

А.Н. НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

А.С. АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

ДИРЕКТОР

Р.Л. ВАЛИЕВ

Газета тахририятининг техник
ускуналарида саҳифаланди.

АХБОРОТ КўМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАО

ТАХРИРИЯТ МАЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Г. Мавлонов кўчаси, 1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz,

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилмади. Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январьда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтада бир марта пайшанба кунини чиқади.

Буюртма № 793.

Адади 8889 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета А3 ҳажмда, 3 шартли босма табақда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 25.01.2017 й., 9.00.